

Galen

Über die Kräfte der Nahrungsmittel

II. Buch Kap. 21 — 71

herausgegeben

von

G. Helmreich

Gymnasialrektor.

PROGRAMM

des

K. humanistischen Gymnasiums

in

Ansbach

für das Schuljahr 1906/07.

Ansbach

Druck von C. Brügel & Sohn
1907.

gan
7 (1907)

Cap. XXI. *Περὶ μήλων.* Ἔστι μὲν οὐχ ἐν αὐτῶν
γένος ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἀπίων τε καὶ ῥοῶν· ἔνια μὲν γὰρ
ἀδσθηρὸν ἔχει χυμόν, ἔνια δ' ὀξὺν ἢ γλυκύν, ἔστι δ' ἃ καὶ
μικτὸν ἐκ τούτων, ὡς ἅμα τε γλυκέα φαίνεσθαι καὶ στυφοντα,
⁵ καὶ τινα ἕτερα μετὰ γλυκύτητος ὀξέα σαφῶς φαίνεται καὶ
πρὸς τούτοις ἄλλα στρυφνὰ μετ' ὀξύτητος. εὖροις δ' ἂν
ποτε καὶ τῶν τριῶν χυμῶν ἔνια μετέχοντα σαφῶς, ὡς ὀξέα
τε φαίνεσθαι καὶ γλυκέα καὶ τι καὶ στρυφνότητος ἔχειν.
ὅτι δὲ μίαν ἐρμηνεύει ποιότητα χυμοῦ τὰ τρία ταῦτ' ὀνόματα, ⁵⁹⁵
¹⁰ τὸ στυφον καὶ ἀδσθηρὸν καὶ στρυφνόν, πρόδηλον· ὅτι δὲ
τὰ μὲν στρυφνὰ τῷ μᾶλλον στυφειν διαφέρει τῶν
ἀδσθηρῶν, κοινὸν δ' αὐτῶν γένος ἐστὶ τὸ στυφον, ἐν τῷ
τετάρτῳ *Περὶ τῆς τῶν ἀπλῶν φαρμάκων δυνάμεως* ἔμαθες,
ἐν ᾧ περὶ τῆς τῶν χυμῶν οὐσίας τε καὶ δυνάμεως ὁ λόγος
¹⁵ ἐστίν. ἀναμνησθεὶς οὖν ἐκείνων, ὅσα μὲν στυφει μήλα,
ψυχρὸν ἔχειν ἴσθι καὶ γεώδη χυμόν· ὅσα δ' ὀξέα φαίνεται,
ψυχρὸν μὲν ἀλλὰ λεπτομερῆ· μέσης δ' εἶναι κρύσεως τὰ
γλυκέα πρὸς τὸ θερμότερον ῥέποντα, καθάπερ τὰ τελείως
ἄποια καὶ οἶον ὑδατώδη πρὸς τὸ ψυχρότερον ἐγκεκλιμένα.
²⁰ χρήσῃ τοιγαροῦν αὐτοῖς κατὰ τὰς τῶν ἐπικρατούντων χυμῶν
δυνάμεις, τοῖς μὲν ἀδσθηροῖς μήλοις, ὅταν ἦτοι διὰ δυσκρα-
σίαν θερμὴν ἢ ὑγρότητα πολλὴν ἄτονος ἢ γαστήρ ὑπάρχῃ,

Sigla: *P* = codex Parisinus supplementi graeci 634 saec. XIV.
p = codex Palatinus 199 saec. XV. *U* = cod. Urbinas 70 saec. XV.
W = codex Weissenburgensis 64 saec. VI. *A* = editio
princeps Aldina. *M* = versio latina Guilelmi de Moerbecka.
v = vulgata scriptura.

1 μὲν οὖν *P* est quidem non una *M* || 2 ῥοῶν *W* ῥοιῶν *Pv* ||
4 φαίνεσθαι *Pr* φαίνεται *v* || 5 φαίνεται *Pr* γίγνεται *v* plane videntur
M; idem mendum deprehenditur p. 665, 16 παχύτεροι σαφῶς γινώ-
μενοι, ubi *P* cum Oribasio rectissime praestat φαινόμενοι || 7 τῶν om.
p || 8 ἔχειν *pW* ἔχοντα *P* || 9 χυμοῦ post ὀνόματα colloc. *v* || 10 στρυ-
φνόν τε (om. *p*) καὶ ἀδστ. *z.* στυφ. *Pr* || ὅτι δὲ] καὶ ὅτι *Pr* || 13 τῆς om.
p || 15 ὅσα — ἐγκεκλιμένα exc. Orib. I 49 (I p. 61); cf. Sim. Seth p.
63 || ὅσα] ἃ *Pr* || 16 ἔχειν ἴσθι *Pr* ἴσθι ἔχειν *v* || 19 ἐγκεκλιμένα *pW* ||
20 αὐτοῖς add. ante κατὰ *Pr* om. *v* uteris igitur ipsis *M* || 20 χυμῶν
δυνάμεις *Pr* δ. *χ.* *v*

τοῖς στρουγνοῖς δ', όταν ἱκανῶς ἀύξηθῇ ταῦτα, τοῖς δ' ὀξέσιν, όταν ὑπολάβῃς ἐν αὐτῇ παχὺν ἡθροῖσθαι χυμὸν οὐ πᾶν τι ψυχρόν. ὥς ὃ γε ψυχρὸς οὐ τῶν ὀξέων, ἀλλὰ τῶν
 596 δριμέων δεῖται· τέμνει μὲν γὰρ ἄμφω πάχος χυμῶν τὰ τ' ὀξέα καὶ τὰ δριμέα, διαφέρει δὲ τῷ τὰ μὲν μετὰ ψύξεως, 5 τὰ δὲ μετὰ θερμοσίας τοῦτο δρᾶν. εὐδηλον δ' ἐκ τῶν ἤδη πολλάκις εἰρημένων, ὥς τὰ μὲν στύφοντα τὰς κάτω διαχωρήσεις ἐπέχει διὰ παντός, ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς, τὰ δ' ὀξέα, χυμὸν μὲν εὐρόντα παχὺν ἐν τῇ γαστρὶ, τέμνοντα τοῦτον ὑπάγει τε κάτω καὶ διὰ τοῦθ' ὑγραίνει τὰ διαχωρήματα, 10 καθαρὰν δ' εὐρόντα τὴν κοιλίαν ἐπέχει μᾶλλον αὐτήν. ὃ δὲ γλυκὺς χυμός, ἐὰν μὲν ἀκριβῶς ἢ μόνος ἄνευ δριμυτητός τε καὶ πάχους, ἀναδίδεται μᾶλλον, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, δριμυτητα δ' ἔχων ἢ πάχος ὑπέρχεται μᾶλλον. ἔστι δέ τι καὶ ἄλλο χυμοῦ γένος οὐκ ἐν μήλοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλ- 15 λοῖς ἅπασιν, ὃ καλοῦσιν ὕδατῶδες τε καὶ ἄποιον, ὥς καὶ πρόσθεν εἶπον, ἥκιστα μὲν εὐστόμαχον, ἐν τῷ μέσῳ δ' ὃν ὦν διήλθον ἄρτι δυνάμεων, ὥσπερ καὶ τὸ ὕδωρ αὐτό. κακία δ' ἐστὶν ἐν μήλῳ τὸ τοιοῦτον, τῶν ἐπὶ τὴν ἐδωδὴν αὐτοῦ παραγιγνομένων ἢ δι' ἡδονὴν τοῦτο πραττόντων ἢ 20 δι' ὠφέλειαν. όταν οὖν μήθ' ἡδέα φαγεῖν ἢ τὰ τοιαῦτα μήτε ῥώμην ἐντιθῇ τῇ γαστρὶ καθάπερ τὰ στύφοντα μήτ' 597 ἴσχη ῥεομένην. εἰκότως ἀτιμάζεται, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας πολλαχόθι τοῖς ὕσιν αὐτὰ βάλλουσι, πλατανίστινα καλοῦντες, ἐπειδὴ παραπλήσιά πῶς ἐστὶ γενο- 25 μένῳ τοῖς ἀπαλοῖς φύλλοις τῶν πλατάνων. φυλάττεσθαι δὲ χρὴ καὶ τὰ κάλλιστα τῷ γένει μῆλα πρὶν ἐπὶ τῶν δένδρων πεπανθῆναι· δύσπεπτά τε γὰρ ἐστὶ καὶ βραδυπόρα

2 ὑπολάβῃς P ὑπολάβῃ p || 4 τ' om. Pr || 6 εὐδηλον — ἀναδίδεται μᾶλλον exc. Orib. I 49,2 et III 30 (I p. 61 et 245) || 9 τέμνοντα Pr τέμνει τε v || 10 τοῦθ' p τοῦτο cett. || 12 χυμός P om. v dulcis autem chymus M || ἐὰν μὲν ἀκρ. ἢ μόνος Pr W siquidem omnino sit solus sine drimitate M τουτέστιν ἐὰν ἀκρ. ἢ μόνος post πάχους colloc. v || 14 καὶ ἄλλο τι Pr || 15 μόνους P || καὶ Pr W καὶ ἐν v || 17 ὃν δλων p || 18 ἄρτι Pr om. v || ὃν. ὥσπερ p || 19 τοιοῦτω. τὸ τῶν p || 21 όταν — βάλλουσι exc. Orib. l. 1. || φρυγεῖν p || τὰ τοιαῦτα Pr τοιαῦτα v || 22 ἐντιθεῖ p || τῇ Pr om. v || 24 ἡμῶν μὲν p || ἐπὶ Pr γε v || πολλαχόθι δὲ ἄλλοθι p || βάλλουσι Pr Orib. ὀπίσσω v proicimus M || 25 γενομένων PW γενομένα v om. p gustanti M || 28 τε Pr W om. v || εἰσι Pr post ἐστὶ add. καὶ κατὰψυχρα P καὶ ψυχρὰ pv om. W || δυσπόρα P

καὶ κακόχυμα μετὰ τοῦ καὶ ψυχρὸν καὶ παχὺν αἰγρέμα τὸν
χυμὸν ἔχειν. ὅσα δὲ καλῶς πεπανθέντα φυλάττουσιν εἰς
τε τὸν χειμῶνα καὶ τὸ μετ' αὐτὸν ἔαρ, ὠφελιμώτατα γίγνεται
πολλάκις ἐν νόσοις, ἥτοι περιπλασθέντα σταιτὶ καὶ κατὰ
⁵ θερμὴν σποδιὰν ὀπιτηθέντα συμμέτρως ἢ ἐν ὕδατος ζέοντος
ἀτμῷ καλῶς ἐψηθέντα. διδόναι δ' αὐτὰ χρὴ μετὰ τὴν
τροφήν εὐθέως, ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' ἄρτου ῥώμης τε γαστροῦς
ἐνεκα καὶ στομάχου τοῖς ἀνορέκτοις τε καὶ βραδυπεπτοῦσιν
ἐμετικοῖς τε καὶ διαρροϊζομένοις καὶ δυσεντερικοῖς. ἐπιτή-
¹⁰ ρεῖα δ' εἰς τὴν τοιάνδε χρεῖαν ἐστὶ τὰ στρυφνὰ συμμετρίαν
γὰρ ἔχει τῆς στυψέως, ὥς εἶπον ἄρτι παρασκευασθέντα,
τῶν μετρίως ἀσστηρῶν ἅπασαν ἀποτιθεμένων τὴν στυψιν ⁵⁹⁸
ἐν τῇ τοιαύτῃ παρασκευῇ καὶ διὰ τοῦτο παραπλησίων γιγνο-
μένων τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὑδατώδεσιν.

¹⁵ Cap. XXII. Κατὰ δὴ τίνα λόγον ἐνίοις ἢ τῶν στρυ-
φόντων μήλων ἢ ἀπίων ἐδωδῇ λαπάττει τὴν γαστέρα.
Ἐπειδὴ δὲ τινων ἤκουσα λεγόντων ὑπέρχεσθαι τὴν κοιλίαν
αὐτοῖς ἐπὶ τῇ τῶν στρυφόντων ἐδωδῇ, βέλτιον ἐνόμισα καὶ
περὶ τούτου διελθεῖν ἐπὶ πλέον ἅπαξ ἐν τῷδε τὰ τε διὰ
²⁰ τοῦ λόγου καὶ τῆς πείρας ἡμῖν ἐγνωσμένα πολλάκις. ἐπειδὴ
τινος Πρώτου ῥήτορος, ἡμετέρου πολίτου, λέγοντος ἐπὶ τῇ
τῶν ἀσστηρῶν ἀπίων τε καὶ μήλων ἐδωδῇ λαπάττεσθαι
τὴν κοιλίαν ἐνενόησα τὸ γιγνόμενον, ἐπαγαγὼν [τε] τὴν ἐκ
τῆς πείρας βάσανον αὐτῷ μετὰ ταῦτ' ἤδη θαρραλεώτερον
²⁵ ἐπ' ἄλλων ἐπὶ τὴν αὐτὴν πείραν ἤκον. ἡξίωσα γὰρ ὁμο-
διαυτὸν μοι γενέσθαι τὸν ἄνδρα κἂν μιᾷς ἡμέρας, ὅπως
ἴδοιμι, πηνίκα τε καὶ πόσα προσφέρεται τὰ στυφοντα. καὶ
κατὰ γε τὴν πρώτην εὐθέως, ὥς εἶθιστο, διαιτηθῆναι παρε-

2 ὅσα — ὑδατώδεσιν exc. Orib. l. 1. § 4—6 || 3 τὸ om. p || γίγνεται
p γίνεται P Orib. γίνονται v γείγονται W || 4 καὶ Pp Orib. ἢ καὶ v ||
5 ἐν Pp Orib. ἐφ' v || 8 τε post ἀνορέκτοις om. Pp || 10 τὴν P om. v ||
τοιαύτην W || 11 ἔχει Pp Orib. ἔσχει v εἴσχει W || 13 ἀποτιθεμένων
P || 15 secundum quam rationem quibusdam stipticorum pomorum aut
pirorum esus laxat ventrem M cf. Orib. II 66 (I p. 175) || ἐπεὶ δὲ p
δὲ om. W || 19 πλέον Pp || 21 Πρώτου PUW Πρώτα v || post λέγοντος
add. ἤκουσα P || 23 ἐνενόησα Pp W ἐνόησα v || γιγνόμενον p U γινό-
μενον P γειγν. W γεν. v || ἐπήγαγον Pp || 24 ἡδὴ δὲ P δὲ ἡδὴ p δὴ
U || 25 αὐτὴν om. W || 26 κἂν γοῦν p κἂν μιᾷς γοῦν P || 27 τε om.
P || τὰ στυφοντα om. W

κάλουν αὐτόν, ὑπαλλάξαντα μηδὲν ὅλως τῶν κατὰ τὴν
 διαίταν. ὁ δὲ μετὰ τὸ λουτρόν, ὕδατος οὐ πολὺ προπιών,
 εἶτα τῆλιν τε καὶ ῥαφανίδα καὶ ὅσα τοιαῦτα τοῖς πολλοῖς
 599 εἰδίσται προσφέρεσθαι, πρὶν ἄλλου τινὸς γεύσασθαι καὶ
 αὐτὸς ὁμοίως προσενεγκάμενος, ἐπιπιὼν δὲ σύμμετρον οἴνου 5
 γλυκέος ἐφεξῆς ἔφαγε δι' ἐλαίου καὶ γάρου μαλάχας μικρὸν
 ἐχούσας οἴνου καὶ μετὰ ταῦτ' ἰχθύος τι καὶ χοιρείου κρέως
 καὶ ὄρνιθος, εἶτα πιὼν ἓν που καὶ δεύτερον ὀλίγον τε
 διαλιπὼν ἐπέφαγεν ἀπίους αὐστηράς. καῖπειτα προελθόντων
 ἡμῶν ἐπὶ περίπατον ὀλίγα τε περιπατησάντων ὑπῆλθεν 10
 ἀξιολόγως ἢ γαστήρ αὐτῷ. θεασάμενος οὖν ἐγὼ ταῦτα
 συνεθέμην τῷ φίλῳ κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἐμοὶ πάλιν ἐπι-
 τρέψαι τὰ κατὰ τὴν διαίταν. ἐτοίμως δὲ πεισθέντι πρῶτας
 ἀπάντων ἔδωκα μετὰ τὸ βαλανεῖον ἀπίους φαγεῖν, εἶτα
 τᾶλλα ἐφεξῆς, ὥς εἰώθει. καὶ τούτων οὕτω γεγενημένων, 15
 οὐχ ὅπως ἀξιολόγως, ἀλλ' οὐδὲ μετρίως ἀπέκρινεν ἡ γαστήρ.
 ἐθαύμασέ τ' οὖν εἰκότως τὸ γιγνόμενον ἥρετό τ' ἐμὲ τὴν
 αἰτίαν αὐτοῦ· κἀγὼ διῆλθον αὐτῷ ταυτὶ τὰ νῦν εἰρησόμενα.
 τοῦ γάρου γάρ, ἔφην, σὺν τοῖς ἅμ' αὐτῷ ληφθεῖσιν ὑπάγειν
 πεφυκότος τὴν γαστέρα καὶ τοῦτ' ἤδη προειργασμένου, τὰ 20
 στύφοντα τελευταῖα ληφθέντα, καὶ μάλιστα τοῖς ἀτόνοις τὸν
 600 στόμαχον, αἷτια γίγνεται τῆς ὑπαγωγῆς, ῥωννύντα τε τὴν
 γαστέρα καὶ προτρέποντα διωθεῖσθαι κάτω τὰ περιεχόμενα
 κατ' αὐτήν. μᾶλλον δ' ἂν, ἔφην, πεισθείης τοῦτο, λαβὼν
 ἐπὶ τῆς ὑστεραίης ἀπάντων μὲν πρῶτα τὰ στύφοντα, 25
 δεύτερα δ' ἐπ' αὐτοῖς τὰ κρεώδη καὶ πάντων τελευταῖα τὰ
 δι' ἐλαίου τε καὶ γάρου προσφερόμενα. μηδαμῶς, εἶπεν·

2 πιὼν p || 3 τε om. Pr || ῥαφανίδας p U || πολλοῖς P πλείστοις
 p v W || 5 δὲ] τε P || συμμέτρως W || 6 μαλάχας δι' ἐλαίου κ. γάρου
 Pr || καὶ μικρὸν P σμικρὸν p || 7 τι] τε Pr || κρέως Pr κρέατος v ||
 8 πιὼν ἓν που Pr UW ἓν om. v || ἢ δεύτερον Pr || τε Pr δὲ v || 9 ἔφα-
 γεν P || ἀπίους τε v || αὐστηράς p αὐστηροῦς P v || προσελθόντων P ||
 10 ἡμῶν] in hoc vocabulo deficit p || περίπατον PU τὸ περιπατεῖν v ||
 11 ἐγὼ ταῦτα P τ. ε. v || 12 post πάλιν add. ἐαυτῷ P || 13 πρῶτας PU
 πρῶτους v || 14 τὸ add. W om. PU v || 15 ἐξῆς P || γενομένων PU ||
 17 ἐθαύμασεν W ἐθαύμαζεν Pv || τε οὖν P οὖν U v || 18 ταυτὶ P
 ταῦτα U v || εἰρησόμενα] ῥηθρησόμενα P || 19 τοῖς ἄλλοις ἅμ' P || 20 τοῦ-
 του PW || 22 γίγνεται W γίνεσθαι P γίγνονται v fieri M || τε om. P ||
 24 τοῦτο v W τοῦτ' P || 25 ἀπάντων μὲν πρῶτα] πρὸ πάντων μὲν ἅπαντα P

ἐμέσαιμι γὰρ ἂν αὐτίκα, μαλάχας ὑστάτας ἐπιφαγὼν μετ'
 ἐλαίου τε καὶ γάρου. κάλλιστ', ἔφην, εἶπας, ἀνατρέπει μὲν
 γὰρ ταῦτα τὴν γαστέρα καὶ μάλιστ' αὐτῆς τὸ στόμα, τὸ
 πρὸς ἀπάντων ἤδη συνήθως στόμαχον ὀνομαζόμενον, ἐπι-
 5 ρώωννυσι δὲ καὶ τοιοῦτ' αὐτὸν. διὸ καὶ ἄλλος τις
 χυμὸς αὐτὴν ἀνατρέψῃ, καθάπερ εἶωθεν ἐνίοις ὥχρ' αὐτὴν
 πλείων ἀθροισθεῖσα τοῦτο ποιεῖν, γευσάμενός τις τῶν
 στυφόντων ὁ οὕτω διακείμενος εὐθέως ἐκκρινεῖ κάτω τὸν
 ἀνιῶντα χυμὸν, εἰτ' ἔδειξά τινα νεανίσκον αὐτῷ πρὸ ἡμερῶν
 10 ὀλίγων εἰληφότα μὲν ἔνεκα τοῦ καθαρθῆναι σκαμμωνίας
 ὁπρὸν, ἤδη δ' ὥρων γεγωνυῶν ἐπὶ τῇ προσφορᾷ πέντε καὶ
 μηδεμιᾶς ἐκκρίσεως ἠκολουθηκυίας θλίβεσθαι μὲν λέγοντα
 τὸν στόμαχον, ἐπὶρῆθαι δὲ καὶ βαρύνεσθαι τὴν γαστέρα, καὶ 601
 διὰ ταῦτ' ὠχρεῖν τε καὶ ἀπορεῖσθαι καὶ μοι κοινώσασθαι τὰ
 15 κατέχοντα συμπτώματ' αὐτόν. ὅπως οὖν ἰασάμην τὸν ἀν-
 θρωπον, ἀκουσον, ἔφην, αὐτοῦ τοῦ νεανίσκου. καὶ δὴ καὶ
 παρέσχον αὐτῷ παρόντα τε καὶ διηγούμενον, ὥς ἐγὼ μὲν
 ἐκέλευσα μῆλου στυφόντος ἢ ῥόας ἢ ἀπίου βραχὺ τι φαγεῖν,
 ὁ δ' ἅμα τῷ καταπιεῖν εὐθέως ἀπηλλάγη τῶν ὀχληρῶν,
 20 ἐκκρινάσης ἀθρόως αὐτοῦ πάμπολλα τῆς γαστρός. ἴσθι
 τοίνυν, ἔφην τῷ ῥήτορι, καὶ σοὶ τοῦτο συμβαῖνον, διὰ
 ἐπιφάγῃς τὰ στυφόντα, διὰ τὴν ἀτονίαν τῆς γαστρός δλης
 καὶ τοῦ στομάχου. ὁ δέ, καὶ μάλ', ἔφη, καὶ τοῦτ' ἀληθές
 εἶπας. ἔστι τε γὰρ μοι φύσει τοιοῦτος ὁ στόμαχος ἀνατρέ-
 25 πεται τε ῥαδίως ἐπὶ τοῖς στυφουσί, ἐγὼ δὲ τότε μᾶλλον
 προσφέρομαι τῶν ἀστυγῶν τι μετὰ τὴν τροφήν, διὰ τὴν αἰ-
 σθημαί ποθ' ὑπτιον ἱκανῶς αὐτὸν γεγονότα καὶ ἤδη πλησίον
 ἤκοντα ναντίας. αὕτη σοὶ ἢ κατὰ τὸν ῥήτορα διήγησις

1 ἂν om. P || 2 τε P om. v || εἶπας P εἶπες v || μὲν P om. v ||
 4 στόμαχον P στόμαχος v || 5 δὲ] τε P || 7 πλείων P πλείον v || τοῦτο
 πλεῖν (sic) post ἐνίοις colloc. P om. Orib. || 9 ἀνιῶντα P Orib. ἀνιῶντα
 τοιοῦτον W deorsum talem humorem M (om. ἀνιῶντα) || νεανίσκον P
 τῶν νεανίσκων v || 13 ἐπὶρῆθαι P ἐπάρθαι v || 14 ταῦτα P τοῦτο v ||
 ἠπορῆσθαι P ἠπορεῖσθαι A || 16 αὐτοῦ τοῦ νεανίσκου P αὐτὸν τὸν
 νεανίσκον v || 20 αὐτῷ P || 23 μάλα P μᾶλλον v || ἔφη P εἶπε v || καὶ
 ante τοῦτ' om. W, fort. recte; et magis inquit hoc verum dixisti M ||
 24 εἶπας P εἶπες v || τε om. P || 25 στυφουσί W τυχούσιν P v || ἐγὼ
 δὲ P ἐγώ τε v ego autem M || 27 καὶ P om. v et iam M || 28 ἤκοντα P
 venientem M ἔχοντα v

αὐτάρκης εἰς γνῶσιν ἔστω τοῦ λαπάττεσθαι τὴν γαστέρα τοῖς αἰτονον ἔχουσι τὸν στόμαχον, ὅταν ἐπιφάγῳσι τι τῶν στυφόντων.

- 602 Cap. XXIII. Περὶ κυδωνίων καὶ στρουθίων μήλων.
Ἐξαιρετόν τι παρὰ τᾶλλα μῆλα τούτοις ὑπάρχει στυψίν τε 5
πλείονα κεκτημένοις καὶ τὸν χυλὸν ἔχουσι μόνιμον, εἴ τις
ἐψήσας αὐτὸν σὺν μέλιτι φυλάττειν ἐθέλοι· τῶν δ' ἄλλων
μήλων ὁ χυλὸς ὀξύνεται κείμενος ὑγρότητα πολλὴν ἔχων
ψυχράν. ἡμεῖς δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν στρουθίων
μήλων φάρμακον ἐπιτηδεύομεν τοῖς ἀνορέτοις, οὐκ ἐν 10
φανερῷ κατὰ τύχην κείμενον, ὕστερόν ποθ' εὗρομεν ἐτῶν
ἑπτὰ μεταξὺ γεγονότων οὐδεμίαν ἐσχληκὸς ὑπαλλαγὴν τῆς
ποιότητος. ἐπεποιήκει δὲ κατὰ τὸ στόμα τοῦ ἀγγείου πυκνὸν
ἐπίπαγον, οἷος καὶ μέλιτι πολλάκις ἐπιπήγνυται καὶ ἄλλοις
τισί· καὶ χρὴ φυλάττειν αὐτὸν ἐπικείμενον, ὅταν ἐθέλῃς 15
ἀμετάβλητον ἐπὶ πλείστον διαμεῖναι τὸ φάρμακον ἢ τὸ
μέλι. τοῦτο μὲν οὖν εἰρήσθω μοι κατὰ τὸ πάρεργον· οὐ
δ' ἔνεκεν ἐμνημόνευσα τοῦ μὴ διαφθαρέντος ἐν χρόνῳ
πλείονι φαρμάκου, πάλιν ἀναλήψομαι. μόνιμος ὁ τῶν
στρουθίων μήλων χυλὸς ἐστίν, ὅταν καλῶς σκευασθῇ, κα- 20
- 603 θάπερ γε καὶ ὁ τῶν κυδωνίων, ἀλλ' ἦττον οὗτος ἡδύς
ὑπάρχει καὶ μᾶλλον στύφων· ὥστ' εἴη ἂν ποτε καὶ τοῦδε
χρεία πρὸς ῥῶσιν ἱκανῶς ἐκλύτου γαστροῦ. ἐν Συρίᾳ δὲ
καὶ τὸν καλούμενον μηλοπλακοῦντα συντιθέασιν, ἔδεσμα
μόνιμον οὕτως, ὥς εἰς Ῥώμην κομίζεσθαι μεστὰς αὐτοῦ 25
λοπάδας καινάς. σύγκειται δ' ἐκ μέλιτός τε καὶ σαρκὸς
μήλων λελειωμένης ἐφθῆς ἅμα τῷ μέλιτι. τὸ δ' ἡμέτερον

2 ἀτόνως ἔχουσι τοῦ στομάχου P || 4 κυδωνίων μήλων P || στρουθίων μήλων P στρουθομήλων A στρουθιομήλων v || 5 Ἐξαιρετόν — ψυχράν exc. Orib. I 50 (I p. 63) || τᾶλλα P τὰ ἄλλα v || τε] τινα P || 9 στρουθίων μήλων P στρουθομήλων v pomorum struthiorum M || 12 ἐσχληκὸς ὑπαλλαγὴν P ἐσχληκὸς μεταλλαγὴν v || 13 ἐπεποιήκει — διαμεῖναι exc. Orib. I. I. || 14 οἷος W οἷον Pv || ἐπιγίνεται P || 16 ἢ τὸ μέλι om. P aut superponere mel M || 18 ἔνεκεν P ἔνεκα v || 21 γε P om. v || ἦττον — γαστροῦ exc. Orib. I. I. || 22 μᾶλλον Orib.: μάλιστα Pv magis stipticans M || τοῦδε P Orib. τούτου v || 23 Συρίᾳ P Ἰβηρίᾳ v W in Siria M || 24 καὶ P et M om. v || 25 αὐτὸ κομίζεσθαι. σκευάζουσι δ' αὐτοῦ μεστὰς λ. x. P || 27 μήλων P om. v carne pomorum M

φάρμακον, ὃ τοῖς ἀνορέκτοις σκευάζομεν, οὐκ ἐκ μόνου μέλιτος καὶ χυλοῦ μήλων ἐστίν, ἀλλὰ καὶ πεπέργεως ἔχει τι λευκοῦ καὶ ζιγγιβέργεως καὶ ὄξους. οὐ μὴν νῦν γε καιρὸς αὐτοῦ τῆς διδασκαλίας ἐστὶν ἐτέρωθι τελέως εἰρημένης.

- ⁵ Cap. XXIV. Περὶ ἀπίων καὶ ῥοῶν. Ἄ περὶ μήλων εἶπον, ἅπαντα μεταφέρων ἐπὶ τὰς ἀπίους τε καὶ ῥόας οὐδενὸς ἔτι νεωτέρου περὶ αὐτῶν ἐτέρου δεήσῃ λόγου. καὶ γὰρ ἐν ταύταις ἔναι μὲν αὐστηραὶ μόνον ἢ στρυφναὶ φαίνονται, καθάπερ γε τινὲς μὲν ὀξεῖται, τινὲς δὲ γλυκεῖται, ¹⁰ τινὲς δ' ἐκ τῆς τούτων μίξεως συγκείμεναι, καὶ τινὲς ὅλως οὐδεμίαν ἔχουσαι τοιαύτην ἐπικρατοῦσαν ποιότητα καὶ διὰ 604 τοῦθ' ὕδατόδεις τε καὶ ἀβλαβεῖς οὔσαι [ῥωστικὸν οὐδὲν ἔχουσι]. τῶν μὲν οὖν ἀπίων ἡ χρῆσις ὁμοία κατὰ πᾶν ἐστὶ τῇ τῶν μήλων· αἱ ῥόαι δὲ ἰὰ μὲν ἄλλα παραπλησίως, ¹⁵ οὐδέποτε δ' οὔτ' ὀπτῶνται μετὰ σιαιτὸς οὔθ' ἔφονται δι' ὕδατος ἢ ἐν ἀτμῷ. χυλὸν δ' ἔχουσι πλείονα μήλων τε καὶ ἀπίων, ἔτι δὲ πρὸς τούτῳ τὴν γεῦσιν ἡδοντα μᾶλλον τοῦ κατ' ἐκεῖνα χυλοῦ. γίνονται δέ ποτε χρησιμώτεραι τῶν καρπῶν ἐκείνων εἰς ἄλλα τέ τινα καὶ τὸ πρὸς Ἱπποκράτους ²⁰ εἰρημένον ἐν τῷ Ἐπιδημιῶν δευτέρῳ κατὰ τήνδε τὴν ῥῆσιν· „γυνὴ ἐκαρδιάλγες καὶ οὐδὲν καθίστη· πάλιν ἐς ῥοιῆς χυλὸν ἀλφίτων ἐπιπάσσοῦσα καὶ μονοσιτίῃ ἤρκεσε καὶ οὐκ ἀνήμεεν οἷα τὰ Χαρίωνος.“ εὐδὴλον οὖν, ὅτι μοχθηρῶν χυμῶν τὰ κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστροῦς, ὃ δὴ καὶ καρδίαν ²⁵ ὀνομάζουσι, διαβρεξάντων ἢ γυνὴ ναντιώδης τε καὶ καρδιαλ-

1 ὃ P τὸ v || σκευάζομεν P σκευαζόμενον v || οὐκ om. P || 2 πε-
πέργεως v W πεπέργεος P || 3 ζιγγιβέργεος P || 5 ῥοων W ῥοιῶν Pv || Ἄ—
λόγον exc. Orib. I 51 (I p. 64) || 6 εἶπον] ἔφην P || 7 ἔτι om. P || ἀδ-
τῶν] πάντων P || 10 ἐκ] καὶ P || ἐπιμιξίας P ex horum ad invicem
mixtione M || 11 ἔχουσι P || 12 ἀβλαβεῖς W ἀμβλεῖς P ἀμβλεῖται v ||
ῥωστικὸν οὐδὲν ἔχουσι om. W et M; glossema est || 13 πάντ' P || 15 οὔτ'
W οὐδ' v om. P || οὔθ' scripsi: οὐδ' P v || 16 ἢ ἀτμοῦ P || 17 ἡδοντα
P A ἡδὸν ὄντα v || 19 τε om. W || τινα v W πολλὰ P secundum alia
quaedam M || 20 τῷ P om. v || Ἐπιδημιῶν] cf. Hipp. Epid. II 2 (V
84 L.) Galen. XVII 1, 313. de Placit. Hipp. et Plat. p. 239 M. ||
21 ἐκαρδιάλγες P ἐκαρδιάλγει v || καθίστη] ἤσθιε P καθίστατο Hipp.
Galen. XVII 1, 313 || πάλιν Hipp.: πλὴν P W πρὶν v || ῥοιῆς W ῥοιᾶς
Pv || 22 ἀλφίτων Hipp.: ἀλφίτων Pv W || μονοσιτεύουσα ἡρξέσθι P ||
23 ἀνήμεεν P || Χερίωνος P W

γῆς ἦν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄλλο τι τὸ καρδιώσσειν ὄνομα
σημαίνει τοῦ γιγνομένου συμπτώματος ἐπὶ τῷ στομάχῳ
605 δακρυμένῳ. τοῦτον οὖν τὸν χυμὸν ἐξήραινεν μὲν τὸ ἄλφριτον,
ὃ δὲ τῆς ῥόας χυλὸς αὐτῷ λαμβανόμενος ἐρρῶννε τὴν
κοιλίαν, ὥς ἀποτρίψασθαι δυνηθῆναι τὸν ἐν τοῖς χιτῶσιν 5
αὐτῆς περιεχόμενον χυμὸν. τροφήν δὲ τῷ σώματι παρέχου-
σιν αἱ μὲν ῥοαὶ παντάπασιν ἐλαχίστην, ὥστ' οὐδέποτε αὐτῶν
ὥς τροφῆς χρῆζομεν, ἀλλ' ἐν φαρμάκου μοῖρα μόνον. αἱ
δ' ἅπιοι καὶ μάλιστα αἱ μεγάλαι — καλοῦσι δ' αὐτὰς μναίας
οἱ παρ' ἡμῖν — ἔχουσι τι καὶ τρόφιμον, ὥστε καὶ τέμνοντές 10
τε αὐτὰς εἰς κυκλίσκους λεπτοτάτους καὶ ξηραίνοντες ἀπο-
τίθενται, προσφέρονται δὲ κατὰ τε τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ
ἔψοντες, ὅταν ἢ λιμός, ἐν χρεῖα σιτίων ὀλιγοτρόφων. οἱ δ'
Ἀττικοὶ μὲν ἄνευ τοῦ ἰῶτα τὴν πρώτην τῶν ῥοιῶν λέγουσι
συλλαβὴν μᾶλλον, οἱ Ἴωνες δὲ μετὰ τοῦ ἰῶτα. χρήσιμον 15
δ' οὐδὲν ἔχει τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν
οὔων, ἃ νῦν μὲν οὕτως ὀνομάζουσι πάντες Ἕλληνες, οὐ
συγχωροῦσι δ' οἱ ἀττικίζοντες μετὰ τοῦ ν λέγειν αὐτά. κατα-
λιπὼν οὖν ἐκείνοις ὑπὲρ τῶν γραμμάτων σκοπεῖσθαι περὶ
τῆς δυνάμεως τοῦ καρποῦ διαλέξομαι. 20

606 Cap. XXV. Περὶ μεσπίλων καὶ οὔων. Καὶ περὶ
τούτων ὁ αὐτὸς λόγος ἐστὶ τῷ προειρημένῳ· στύφει μὲν
γὰρ ἄμφω, πολὺ δὲ μᾶλλον τῶν οὔων τὰ μέσπιλα· διὸ καὶ
ῥεοῦσῃ γαστρὶ συμφορώτατον ἔδεσμά ἐστιν· ἡδῶ δ' αὐτῶν
εἰς ἐδωδὴν τὰ οὔα· τὴν ἀρχὴν γὰρ οὐδὲ στρυφνὸν ἔχει τι 25
τοῖς μεσπίλοις ὁμοίως, ἀλλ' ἐστὶν ὁ κατ' αὐτὰ χυμὸς αὐστηρὸς
ἄνευ τοῦ στρυφνὸς εἶναι. πρόδηλον δ', ὅτι τῶν τοιούτων
ἀπάντων ὀλίγον ἐσθίειν προσήκει, οὐχ ὥς σύκων ἢ σταφυλῶν

3 ἐξήραινεν *P* ἐξήρανε *v* || 5 δυνηθῆναι *P* δύνασθαι *v* || 6 τροφήν—
τρόφιμον *exc.* *Orib.* I 51 (I p. 64) || 7 μὲν αἱ *P* || ὥστ' *W* ὥς *P v* ||
9 μναίας *P* μενάτας *v W* || 11 τε *om.* *P* || λεπτοτάτους *P* offas subtilis-
simas *M* λεπτοὺς *v* || 12 δὲ] τε *P* offerunt autem *M* || τε *add.* *W om.*
P v || τὸν *om.* *P* || 14 λέγουσι *P* dicunt *M* ἔχουσι *v* || 15 οἱ *om.* *P* ||
16 ἐπὶ] περὶ *P W* || 19 ἐκείνοις *W* ἐκείνους *P v*, cf. *Galen.* II 571 ||
ὑπὲρ] περὶ *P* || γραμμάτων *P* ὀνομάτων *v* de literis intendere *M* ||
21 περὶ *P om.* *v* || 22 στύφει—δαφυλῶς *exc.* *Orib.* I 52 (I p. 64) ||
23 τῶν *P om.* *v* || 24 ῥεοῦσῃ γαστρὶ post ἐστὶν colloc. *v* || 25 εἰς *P Orib.*
πρὸς *v* || οὐδὲ *P* οὐδὲν *v* || τι ante στρυφνὸν colloc. *v* || 26 κατ' αὐτὰ *W*
κατὰ ταῦτα *P* κατ' αὐτὰς *v*

δαριλῶς· οὐδὲ γὰρ ὡς τροφῆς αὐτῶν, ἀλλ' ὡς φαρμάκων
μᾶλλον δεόμεθα. ταῦτά σοι χρησιμώτερα ἐστὶ τοῦ γινῶναι
τὴν προτέραν συλλαβὴν τοῦ τῶν οὓων ὀνόματος ὑπὸ τῶν
παλαιῶν Ἀθηναίων διὰ μόνου τοῦ ο γράμματος γράφεσθαι
5 τε καὶ λέγεσθαι.

Cap. XXVI. Περὶ τοῦ τῶν φοινίκων καρποῦ. Εἴτε
βαλάνους φοινίκων ἐθέλεις ὀνομάζειν τὸν καρπὸν αὐτῶν
εἶθ' ὁμωνύμως ὄλω τῷ δένδρῳ φοίνικας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν
ἤδη πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, οὐδὲν οὔτε βλαβήσῃ κατ' οὐδέτερον
10 οὗτ' ὠφελήσῃ πρὸς τὴν τῆς δυνάμεως γινῶσιν. ἔστι δ' ἐν
αὐτοῖς οὐ σμικρὰ διαφορὰ· τινὲς μὲν γὰρ ξηροὶ τ' εἰσὶ καὶ 607
στύφοντες ὥσπερ οἱ Αἰγύπτιοι, τινὲς δὲ μαλακοὶ καὶ ὕγροι
καὶ γλυκεῖς ὥσπερ οἱ καλούμενοι καρνωτοί, κάλλιστοι δ'
οὔτοι γεννῶνται κατὰ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐν Ἱεριχοῦντι·
15 μεταξὺ δ' ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων γενῶν οἱ ἄλλοι πάντες
εἰσὶ φοινίκες, [δύσπεπτοι δὲ εἰσὶ καὶ κεφαλαλγεῖς] οἱ μὲν
μᾶλλον, οἱ δ' ἥτιον ὄντες ὕγροι τε καὶ ξηροὶ καὶ γλυκεῖς
καὶ στύφοντες. ἀλλὰ τῶν ἀκρῶν ἀφορισθέντων εὐφώρατον
ἤδη σοι τὸ μέσον ἔσται πᾶν. οὐδεὶς γοῦν αὐτῶν ἔστιν, ὃς
20 οὐ γλυκύνεται τινα καὶ στύψιν ἔχει· καὶ γὰρ τῷ καρνωτῷ
μέτεστι βραχείας στύψεως καὶ τῷ Θηβαϊκῷ γλυκύνητος
ἀμυδρᾶς. ἀλλ' ὁ μὲν γλυκὺς χυμὸς ἐδείχθη τρόφιμος, ὁ δ'
αὐστηρὸς εὐστόμαχος τε καὶ γαστρὸς ἐφεκτικός. ἅπαντες
δ' οἱ φοινίκες δύσπεπτοί τ' εἰσὶ καὶ κεφαλαλγεῖς πλείονες
25 βρωθέντες. ἔνιοι δὲ καὶ δῆξεώς τιнос αἰσθήσιν ἐμποιοῦσι
τῷ στόματι τῆς κοιλίας, οἱ δὲ καὶ μᾶλλον εἰσι κεφαλαλγεῖς.
εἴρηται δὲ πολλάκις, ὅτι τὸ στόμα τῆς κοιλίας στόμαχον

1 οὐδὲ *P* οὐδὲν *v* neque enim *M* || 2 χρησιμώτερα ἐστὶ *P* ἐστὶ
om. *v* || 5 τε om. *P* || 6 cf. Sim. Seth p. 112 || 7 ἐθέλεις *P* || 8 ὡς *P* ||
9 δὴ *P* || 10 ὠφελήσῃ *W* ὠφελήθησῃ *Pv* || 11 σμικρὰ *W* μικρὰ *Pv* || τινὲς —
πᾶν exc. Orib. I 53 (I p. 65) || ξηρότεροι *P* sicciiores *M* || 13 καρνωτοὶ
καλούμενοι *v* || 16 δύσπεπτοι δὲ εἰσὶ καὶ κεφαλαλγεῖς om. *W* et Orib.,
glossema est; cf. quae paulo infra sequuntur || 17 γλυκεῖς καὶ ξηροὶ
v || 18 ἢ στύφοντες *P W* || εὐφώρατον scripsi: εὐφορώ-
τατον *Pv* || 19 σοι post ἔσται colloc. *P* || 22 ἀλλ' ὁ μὲν — καὶ βλέπεται
exc. Orib. l. 1. || 24 πλείονες *P* || 26 οἱ δὲ καὶ μᾶλλον εἰσι κεφαλαλγεῖς.
εἴρηται δὲ πολλάκις ὅτι τὸ στόμα τῆς κοιλίας *P* δ *v* qui utique et magis
sunt dolorativi capitis. dictum est autem saepe quod os ventris *M*

ὀνομάζουσιν οἱ ἱατροί. ὁ δ' ἀπ' αὐτῶν ἀναδιδόμενος εἰς τὸ
 608 σῶμα χυμὸς παχὺς μὲν πάντως ἐστίν, ἔχει δέ τι καὶ γλί-
 σχρον, ὅταν ὁ φοῖνιξ ἢ λιπαρὸς ὥσπερ ὁ καρνωτός, ὅταν
 δὲ τῷ τοιούτῳ χυμῷ γλυκύτης μυχθῇ, τάχιστα μὲν ὑπ' αὐτοῦ
 τὸ ἥπαρ ἐμφράττεται, βλάπτεται δὲ καὶ φλεγμαῖνον καὶ 5
 σκιρροῦμενον ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐδωδῆς αὐτῶν. ἐφεξῆς δὲ
 τῷ ἥπατι καὶ ὁ σπλῆν ἐμφράττεται καὶ βλάπτεται. πολὺ
 δὲ δὴ μᾶλλον βλάπτουσιν οἱ χλωροὶ φοῖνικες εἰς ἅπαντα,
 βραχεὶ πλείονες βρωθέντες. εὐδηλον δ', ὅτι θερμότερον
 μὲν ἔχουσι τὸν χυμὸν οἱ γλυκεῖς, ψυχρότερον δ' οἱ στύφοντες. 10
 ἀλλὰ καὶ φύσης ἐμπιπλάσιν οἱ χλωροὶ φοῖνικες, ὥσπερ καὶ
 τὰ σῶκα· τὴν αὐτὴν γὰρ ἀναλογίαν ἔχει τὰ σῶκα πρὸς τὰς
 ἰσχάδας, ἣν οἱ χλωροὶ φοῖνικες ἔχουσι πρὸς τοὺς ἄλλους.
 ἐν δὲ τοῖς μὴ πάνυ θερμοῖς χωρίοις οὐ πεπαινόνται τελῶς
 οἱ φοῖνικες, ὥς εἰς ἀπόθεσιν γίνεσθαι χρήσιμοι, καὶ διὰ 15
 τοῦτο χλωροὺς ἀναγκαζόμενοι δαπανᾶν αὐτοὺς ὁμῶν τε
 χυμῶν ἐμπίπλυνται καὶ ὀλίγοι δυσεκθερμάντοις ἀλίσκονται
 καὶ καθ' ἥπαρ ἐμφράξεις ἴσχουσιν.

Cap. XXVII. Περί ἐλαίων. Ὀλίγην μὲν πάνυ καὶ
 αὔται τροφήν διδῶσι τῷ σώματι καὶ μάλιστα¹ αἱ δρυπεπεῖς. 20
 609 ἐσθίουσι δ' οἱ ἀνθρώποι ταύτας μὲν σὺν ἄρτῳ μᾶλλον, ἀνευ
 δ' ἄρτου τὰς ἀλμάδας τε καὶ κολυμβάδας ὀνομαζόμενας
 ἔνεκα γαστρὸς ὑπαγωγῆς μετὰ γάρου πρὸ τῶν σιτίων.
 ὥσπερ δ' αἱ δρυπεπεῖς [πλείστον] τὸν λιπαρόν, οὕτως αὔται
 τὸν στύφοντα χυμὸν ἔχουσι. διὸ καὶ ῥωννύουσι τὸν στόμαχον 25
 ἐπεγείρουσί τε τὴν ὀρεξίν. ἐπιτηδειόταται δ' εἰς τοῦτ' εἶσιν

1 ἀναδιδόμενος εἰς τὸ σῶμα P εἰς τὸ σ. ἀν. v || 3 ὁ φ. ἢ P ἢ ὁ
 φ. v || 7 ὁ om. P || 8 δὴ om. P || μᾶλλον P μάλιστα v W Sim. Seth (cf.
 Orib. I p. 237) multo autem magis M || 9 βραχεὶ W βραχὺ P v ||
 πλείονες βρωθέντες P πλέονες ἐδεσθέντες v W || 11 ἐμπιπλάσιν P ||
 12 τὴν γὰρ αὐτὴν P || 13 ἔχουσι ante πρὸς add. P om. v habent ad
 alios M || 18 ἴσχουσιν W ἔχουσιν P v || 19 Ὀλίγην — ἀποτιθέμεναι exc.
 Orib. I, 54 (I p. 66) || 20 μάλιστα¹ P μάλιστα v || δρυπεπεῖς Orib.: δρυ-
 παιπεις W αἰγύπτιαι P δρυπεπεῖς v quae summe maturate in arbore
 M || 22 ἀλμάδας cf. Orib. I p. 241 || 24 δρυπεπεῖς scripsi: δρυηπαιπεις
 W αἰγύπτιαι P δρυπεπεῖς v || πλείστον om. W et Orib. plurimum
 unctuosum sic hae habent stipticum chimum M || τὸν P om. v ||
 25 ῥωννύουσι τε v τε om. P W || 26 ἐπιτηδειόταται P Orib. ἐπιτήδευσι
 v idoneissimae M || εἰς τοῦτ' εἶσιν W εἰσιν εἰς τοῦτο P v ad hoc sunt M

αἱ μετ' ὄξους ἀποτιθέμεναι. πολυειδῶς δ' αὐτὰς σκευάζουσιν οἱ τὴν ὀψαρτυτικὴν ἐμπειρίαν ἀσκοῦντες, ἥς οὐδ' αὐτῆς παντάπασιν ἀμαθῶς ἔχειν ἀξιῶ τὸν ἱατρόν· ἄμεινον γὰρ εἰς τὴν πέψιν ἐστὶ τῶν ἐξ ἴσης ὑγίων τὸ ἥδιον. ἀλλ' οὐ
 5 νῦν καιρὸς οὔτε τῆς ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν ὀψαρτυτικὴν θεωρίαν οὔτε τῆς τέχνης ἐστίν· ἴδιος γὰρ ἕτερος ἀνακείσεται λόγος αὐταῖς.

Cap. XXVIII. *Περὶ καρῶν.* Βασιλικά τινες ὀνομάζουσι κάρνα ταῦτα τὰ νῦν ὑπὸ πάντων ἀπλῶς ὀνομαζόμενα κάρνα· καλεῖται δὲ καὶ ἄλλα τινὰ λεπτοκάρνα, πολλῶ
 10 μικρότερα τούτων, ἃ προσαγορεύουσιν ἔνιοι Ποιτικά. πολλὴ δ' ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις ἐστίν οὐ πολλὴν τροφὴν διδόντων τῷ σώματι. πλείων δ' ὁμοῦς ἐστὶν ἐν τῷ Ποιτικῷ λεγομένῳ τῆς ἐν τῷ [βασιλικῷ] καρῷ· καὶ γὰρ καὶ πεπίληται μᾶλλον
 15 ἡ οὐσία τούτου καὶ ἦττον ἐλαιώδης ἐστίν, ἡ δὲ τοῦ καρῶν χαυνοτέρα ἐστὶ καὶ πλέον ἔχουσα τὸ λιπαρὸν ἐν ἐαυτῇ. μετέχει δὲ καὶ τῆς στυφούσης ποιότητος ἐπ' ὀλίγον, ἥτις ἐν τῷ χρόνῳ προῖόντι μαραίνεται μεταπιπτούσης ὅλης αὐτοῦ τῆς οὐσίας εἰς τὸν λιπαρὸν χυμόν, ὥστε καὶ τελέως ἄβρωτον
 20 γενέσθαι διὰ τὸ παραπλήσιον ἐλαίῳ παλαιῷ τὴν κατ' αὐτὸ λιπαρότητα φαίνεσθαι. τὸ δὲ χλωρὸν ἐστὶ καὶ ὑγρὸν οὔτε τῆς στυφούσης σαφῶς μετέχει ποιότητος οὔτε τῆς ἐλαιώδους, ἀλλ' ἐστὶν ἀποιόν πως μᾶλλον, ὅπερ ὑδατώδες καλεῖν, ὡς ἔφη, εἰθίσιμεθα. πέττεται γε μὴν μᾶλλον τὸ κάρνον τοῦ
 25 λεπτοκαρῶν καὶ μᾶλλον ἐδστόμαχόν ἐστι, καὶ πολλὸν μᾶλλον δταν σὺν ἰσχάσιν ἐσθίηται. γέγραπται δ' ὑπὸ πολλῶν ἱατρῶν, [ὥς] ἐὰν ἀμφω ταῦτα πρὸ τῶν ἄλλων σιτίων λαμβάνηται

2 ἀσκοῦντες W ἀσκήσαντες P v || 4 εἰς τὴν πέψιν om. P || ἐξ ἴσης P ἐξ ἴσως A ἴσως v || ἥδιον] ἥδιον P v W; cf. Orib. I p. 223 || 6 ἕτερος add. P om. v || ἀνακείσεται λόγος P λόγος ἀνάκειται v || 9 ταυτὶ P || 9 ἀπλῶς P simpliciter M om. v || 11 πολλὴ κτλ. exc. Orib. I. 55 (I, 67) || 14 βασιλικῷ om. W quam in nucibus M || μᾶλλον om. P || 15 ἡ οὐσία τούτου W τούτων ἡ οὐσ. P ἡ οὐσ. αὐτοῦ v || 17 τῆς om. P || ἐπ' PW οὐκ v ad modicum M || 18 αὐτοῦ ὅλης P || 19 τελέως P τελεῖως v || 20 γενέσθαι W γίνεσθαι P v || τὴν κατ' αὐτὸ λιπαρότητα scripsi: τὴν κατὰ ταῦτα (κατ' αὐτῶν W) λιπαρότητα P W τῇ κατ' αὐτὸ λιπαρότητι v || 21 τὸ δὲ χλωρὸν — ἐσθίηται exc. Orib. I. 1. || 22 σαφῶς om. P || 25 ἐδστόμαχον P Orib. ἐδστόμαχώτερον v || 27 λαμβάνηται P λαμβάνονται v

μετὰ πηγάνου, μηδὲν ὑπὸ τῶν θανασίμων φαρμάκων μέγα
βλαβήσεσθαι τὸν ἄνθρωπον. εὐδηλον δ', ὅτι τὸ μὲν ὑγρὸν
ἔτι πρὸς διαχώρησιν ἐπιτηδειότερον, τὸ δὲ ξηρὸν ἥτιον
ἐπιτηδειον. οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ μετὰ γάρου προσλαμβάνουσιν
611 αὐτὸ γαστρὸς ὑπαγωγῆς ἕνεκεν. εἰς τοῦτο δ' ἐπιτηδειότερόν 5
ἔστι τὸ χλωρόν, ὡς ἥτιον τῆς στυφούσης μετέχον ποιότητος,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἤδη ξηρῶν προαποβρεχομένων ἐν ὕδατι, κα-
θάπερ ἔνιοι ποιοῦσιν, ἡ δύναμις παραπλησία γίγνεται τοῖς
χλωροῖς.

Cap. XXIX. Περὶ ἀμυγδάλων. Οὐδ' ὅλως μετέχει 10
ταῦτα τῆς στυφούσης ποιότητος· ἐπικρατεῖ γὰρ ἐν αὐτοῖς ἡ
ῥυπτική [τε καὶ λεπτυνική] μὲν, δι' ἣν ἐκκαθαίρει τε
τὰ σπλάγχνα καὶ τὰς ἐκ πνεύμονός τε καὶ θώρακος ἀνα-
πτύσεις τῶν ὑγρῶν ἐργάζεται. τινὰ δ' αὐτῶν οὕτως ἐπικρα-
τοῦσαν ἔχει τὴν τμητικὴν τῶν παχέων τε καὶ γλίσχρων 15
ὑγρῶν δύναμιν, ὡς μηδὲ βρωθῆναι δύνασθαι διὰ πικρότητα.
τῆς γε μὴν ἐλαιώδους τε καὶ λιπαρᾶς μετέχει ποιότητος,
ὥσπερ καὶ τὰ κάρνα, δι' ἣν καὶ αὐτὰ τοῦ χρόνου προϊόντος
ἐλαιηρὰ γίγνεται, καθάπερ ἐκεῖνα. βραχυτέρα δ' ἐν αὐτοῖς
ἔστιν ἡ ποιότης ἥδε τῆς ἐν τοῖς καρύοις, διὸ καὶ μετὰ 20
χρόνον πλείονα τῶν καρῶν ἐλαιηρὰ φαίνεται γιγνόμενα.
δῆλον οὖν ἐκ τούτων ἐστίν, ὡς οὔτε πρὸς ὑπαγωγὴν γαστρὸς
ὑπάρχει χρήσιμα τροφὴν τε τῷ σώματι δίδωσιν ὀλίγην. ὅσα
612 δ' ἐπικρατοῦσαν ἱκανὴν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα, ταῖς ἐκ
πνεύμονός τε καὶ θώρακος ἀναπτύσεισι πύου τε καὶ τῶν 25
παχέων καὶ γλίσχρων ὑγρῶν ἔστι χρησιμώτατα. τῶν δ'
οὐδεμίαν μὲν τέχνην ἡσκηκότων τῷ βίῳ χρήσιμον, ἀττικί-

1 μέγα om. P || 2 εὐδηλον] cf. Orib. l. 1. et I p. 243 || 3 ὅτι P ὅτι
καὶ v || 3 ἔτι πρὸς δ. P πρὸς δ. ἔτι v καὶ pro ἔτι W || ἐπιτηδειότερον P
Orib. ἐπιτηδεῖον ἔστιν v || 5 ἐπιτηδειότερον P ἐπιτηδειον v || 6 ὡς om.
P || 7 ἀλλὰ] cf. Orib. I p. 243 || 8 γίγνεται τοῖς χλ. P Orib. τ. χλ. ἔστι
v || 10 cf. Sim. Seth p. 20 || 11 ἐπικρατεῖ — κάρνα exc. Orib. I 56 (I
p. 68) || 12 ῥυπτική τ. κ. λεπτ. P λ. τ. κ. ῥ. v Orib. τε κ. λ. om. W
abstersiva et subtiliativa M || δι' ὧν P || ἐκκαθαίρει τε P τε om. v; cf.
Orib. I p. 234 || 19 δ' ἐν P δ' v || 20 τοῖς om. P || 23 τροφὴν — ὀλίγην
exc. Orib. l. 1. || 24 ταῖς P πρὸς τὰς v || 25 πνεύμονος καὶ θώρακος P
θ. τε κ. πν. v || ἀναπτύσει P ἀναπτύσει v his quae ex pulmone et
thorace expuitionibus M || 26 ὑγρῶν W χυμῶν Pv || 27 οὐδεμίαν P W
μηδεμίαν v

ζοντας δὲ καλούντων ἑαυτοὺς ἔνιοι μὲν ἀμυγδάλας θηλυκῶς ἀξιοῦσι λέγεσθαι τὸν καρπὸν τοῦτον, ἔνιοι δ' οὐδετέρως ἀμύγδαλα, μὴδ' αὐτὸ τοῦτο γινώσκοντες, ὃ σπουδάζουσιν, ὡς ἄμφω τὰ ὀνόματα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀνδράσι γέγραπται.

- 5 Cap. XXX. Περὶ πιστακίων. Γεννᾶται μὲν καὶ κατὰ τὴν μεγάλην Ἀλεξάνδρειαν ταῦτα, πολὺ πλείω δ' ἐν Βεροῖα τῆς Συρίας, τροφὴν μὲν ὀλιγίστην ἔχοντα, χρήσιμα δ' εἰς ἥπατος εὐρωστίαν τε ἅμα καὶ κάθαρσιν τῶν ἐμπεφραγμένων κατὰ τὰς διεξόδους αὐτοῦ χυμῶν· μετέχει γὰρ ὑποπίκρου
- 10 καὶ ὑποστυφούσης ποιότητος ἀρωματίζουσης. ἴσμεν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων ἥπατι χρησιμώτατα, καθάπερ ἐν τῇ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων ἐδείχθη πραγματεία. στομάχῳ δ' οὐτ' ὠφέλειαν οὔτε βλάβην ἀξιόλογον ἐξ αὐτῶν ἔχω μαρτυρεῖν, ὥσπερ οὐδ' ὑπαγωγὴν γαστρὸς ἢ στάσιιν.
- 15 Cap. XXXI. Περὶ κοκκυμήλων. Σπανίως ἂν εὗροις 613 ἀσθηρὸν ἢ ὀξὺν ἢ ὀλως ἀηδίαν τινὰ ἔχοντα τὸν καρπὸν τοῦτον, ὅταν ἀκριβῶς πεπανθῇ· πρὶν γὰρ ἐς τοῦτ' ἀφικέσθαι σχεδὸν ἅπαντες οἱ μὲν ὀξύτητος, οἱ δὲ στρυφνότητος, ἔνιοι δὲ καὶ πικρότητος ἐμφαίνουσι τι. τροφὴν μὲν οὖν ἐλαχίστην
- 20 ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦτου τὸ σῶμα λαμβάνει, χρήσιμος δ' ἐστὶ τοῖς ὑγρᾶναι τε καὶ ψῦξαι τὰ μέτρια τὴν γαστέρα προαιρουμένοις. ὑπάγει δ' αὐτὴν καὶ ταῦτα διὰ τε τὴν ὑγρότητα καὶ γλισχρότητα, καθάπερ καὶ ἄλλα τινὰ τῶν προειρημένων. ὑπάρχει δ' αὐτοῖς καὶ ξηρανθεῖσιν εἶναι χρησί-
- 25 μοις, ὥσπερ καὶ τοῖς σύκοις, καὶ δόξαν ἔχει πολλὴν ἄριστα τῶν ἄλλων εἶναι τὰ κατὰ γε τὴν Συρίαν ἐν Λαμασκῇ γεννώμενα, δεύτερον δ' ἐπὶ τούτοις τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν τε καὶ Σπανίαν ὀνομαζομένην. ἄλλα ταῦτα μὲν οὐδ' ἐμφαίνει τι στυψέως, τὰ Λαμασκηνὰ δὲ καὶ πάνν

1 ἔνιοι μὲν om. P || 5 καὶ κατὰ P W καὶ om. v et apud Alexandriam M || 6 post ταῦτα add. καὶ κατ' Αἴγυπτον P || 7 τροφὴν] cf. Sim. Seth p. 87 Orib. I 57 (I p. 69) || ὀλιγίστην P ὀλίγην v || χρήσιμα] cf. Orib. I p. 234 || 8 τε W Sim. Seth om. P v || 10 καὶ ἀρωματίζουσης P || 14 στάσιιν P στάσιν v W || 16 ἀηδίαν τινὰ P τινὰ ἀηδ. v || 17 εἰς τὸδ' P || 18 ἅπαντες om. P || 19 καὶ om. P || τι add. P om. v W || τροφὴν — γεννώμενα exc. Orib. I 58 (I p. 69) || 20 τοῦτου om. P || 23 πρόσθεν εἰρημένων P || 25 δ' ἔχει P || 26 γε τὴν P om. v W || 27 γεννώμενα scripsi: γενόμενα PA γινόμενα v || 28 σπανίαν PA Ἰσπανίαν v || 29 οὐδ' P W οὐκ v neque insinuant aliquid stypticationis M || τι P τινὸς v

πολλὴν ἔνια. κάλλιστα δ' αὐτῶν ἐστίν, ὅσα μετρίως στύφοντα
μεγάλα τ' ἐστὶ καὶ χαῦνα· τὰ δὲ σμικρὰ καὶ σκληρὰ καὶ
στρυφνὰ μοχθηρὰ πρὸς τε τὴν ἐδωδὴν ἐστὶ καὶ πρὸς τὴν
614 τῆς γαστρὸς ὑπαγωγὴν, ἥτις ἀκολουθεῖ μάλιστα τοῖς ἀπὸ
τῆς Ἰβηρίας. ἐψόμενα δ' ἐν μελικράτῳ πλέον ἔχοντι μέλιτος 5
ἱκανῶς λαπάττει τὴν γαστέρα, κἂν μόναι τις αὐτὰ φάγῃ, καὶ
πολὺ μᾶλλον, ἐὰν ἐπιρροφήσῃ τοῦ μελικράτου. πρόδηλον
δ', ὅτι συντελεῖ γαστρὸς ὑπαγωγῇ μετὰ τὴν προσφορὰν
αὐτῶν ἐπιπιεῖν τι γλυκέος οἴνου καὶ διαλιπεῖν τινα χρόνον,
οὐκ εὐθέως ἀριστᾶν ἐπ' αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ τοῦτο κοινὸν 10
ἀπάντων, ὅσα λαπάττει γαστέρα, μνημονενέσθω σοι, κατὰ-
περ τᾶλλα, ὅσα κοινὰ πλείονων εἰδῶν ἐστὶ, μὴ δεομένῳ
πολλάκις ἀκούειν ὑπὲρ αὐτῶν.

Cap. XXXII. Περὶ τῶν καλουμένων σηρικῶν. Οὐδὲ
τούτοις ἔχω τι μαρτυρησάιν πρὸς ὑγιείας φυλακὴν ἢ νόσων 15
ἴασιν. ἔδεσμα γάρ ἐστι γυναικῶν τε καὶ παιδίων ἀθυρόν-
των, ὀλιγότροφόν τε καὶ δύσπεπτον ὑπάρχον ἅμα τῷ μὴδ'
εὐστόμαχον εἶναι. τροφὴν δὲ δῆλον ὅτι καὶ αὐτὰ δίδωσιν
ὀλίγην τῷ σώματι.

615 Cap. XXXIII. Περὶ κερατίων. Τὰ κεράτια, διὰ τοῦ 20
τ γράμματος λεγομένης τε καὶ γραφομένης τῆς τρίτης αὐτῶν
συλλαβῆς, οὐδὲν ἔοικε τοῖς διὰ τοῦ σίγμα κερασίαις. ἔδεσμα
γάρ ἐστι κακόχυμόν τε καὶ ξυλῶδες, ἐξ ἀνάγκης δὲ καὶ
δύσπεπτον· οὐδὲν γὰρ ξυλῶδες εὐπεπτον. ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ
διαχωρεῖσθαι ταχέως οὐ σμικρὸν αὐτοῖς ὑπάρχει κακόν. 25
ὥστ' ἄμεινον ἦν αὐτὰ μὴδὲ κομίζεσθαι πρὸς ἡμᾶς ἐκ τῶν
ἀνατολικῶν χωρίων, ἐν οἷς γεννᾶται.

1 πολλὴν scripsi; πολλῆς codd. || ἐστίν W εἰσὶν Pv || 2 τ' ἐστὶ
P τέ εἰσι A τε v || μικρὰ P || καὶ σκληρὰ om. P || 5 ἐψόμενα — ἀριστᾶν
exc. Orib. I p. 243 || 6 τε τὴν P || 7 πολλῶ P || 9 ἐπιπιεῖν P ἐπιπίνειν
v ἐπιπίνοντι A || τι τε P || 10 οὐκ PA οὐδ' v || 8 ἀριστᾶν P || 12 πλεό-
νων P || δεομένων P || 13 ὑπὲρ P περὶ v || 16 ἔδεσμα — σώματι exc.
Orib. I 59 (I p. 70) || ἀθυρόντων P Orib. ἀθρόντων A (cum asterisco)
ἀκρατόντων v || 17 μὴδ' ὑπάρχειν P || 18 εἶναι om. P || δὲ P Orib. om.
v || 20 cf. Sim. Seth p. 73 Orib. I 60 (I p. 70) || 21 τρίτης αὐτῶν P
syllaba ipsorum M αὐτῶν om. v || 22 ἔδεσμα γάρ ἐστὶ P ἔστι δὲ ἔδεσμα
v W est enim M || 23 δὲ τε P || 24 τὸ P τῷ v || 25 μικρόν P

Cap. XXXIV. *Περὶ καμπάρεως. Θαμνώδες φυτὸν ἐστὶν ἢ κάμπαιρις ἐν Κύπρῳ πλείστη φνυμένη. δύναμις δ' αὐτῆς ἐστὶ λεπτομερὴς ἱκανῶς καὶ διὰ τοῦτο τροφὴν ἐλαχίστην ἀναδίδωσιν εἰς τὸ τῶν ἐσθιόντων αὐτὴν σῶμα,*
5 καθάπερ καὶ τᾶλλα πάνθ' ὅσα λεπτομερῇ. χρώμεθα δ' ὡς φαρμάκῳ μᾶλλον ἢ ὡς τροφῇ τῷ καρπῷ τοῦ φυτοῦ. κομίζεται γὰρ ὡς ἡμᾶς ἄλσι διαπασθεῖσα διὰ τὸ σήπεσθαι μόνῃ ἀποτιθεμένη. εὐδὴλον οὖν, ὅτι χλωρὰ μὲν ἔτι πρὶν ταριχευθῆναι πλέον ἔχει τροφῆς. ἐκ δὲ τῆς ταριχείας ἀπόλλυσι
10 πᾶμπολυ καὶ γίγνεται χωρὶς μὲν τοῦ τοὺς ἄλλας ἀποπλυνθῆναι 616
παντάσας ἄτροφος, ὑπακτικὴ δὲ γαστρος· ἀποπλυνθεῖσα δὲ καὶ διαβραχεῖσα μέχρι τοῦ τελέως ἀποθέσθαι τὴν ἐκ τῶν ἄλτων δύναμιν, ὡς ἔδεσμα μὲν ὀλιγοτροφώτατόν ἐστιν, ὡς ὄψον δὲ καὶ φάρμακον ἐπιτήδειον ἐπεγεῖραι καταπεπτωκυῖαν
15 ὀρεξιν ἀπορροῦσαι τε καὶ ὑπαγαγεῖν τὸ κατὰ τὴν γαστέρα φλέγμα καὶ τὰς κατὰ σπλῆνα καὶ ἥπαρ ἐμφράξεις ἐκκαθῆραι. χρῆσθαι δ' εἰς ταῦτα προσήκει αὐτῇ δι' ὀξύμελιτος ἢ ὀξελαιίου πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων σιτίων. τοὺς δ' ἀπαλοὺς ἀκρέμονας καὶ τοῦτον τοῦ φυτοῦ παραπλησίως ἐσθίουσι τοῖς τῆς
20 τερμίνθου καὶ χλωροὺς ἔτι καὶ συντιθέντες ὡς ἐκείνους ἐν ὀξάλμῃ τε καὶ ὄξει.

Cap. XXXV. *Περὶ συκομόρων. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ τοῦ συκομόρου φυτὸν εἶδον ἅμα τῷ καρπῷ παραπλησίῳ σύκῳ μικρῷ λευκῷ. δομύτητα δ' οὐδεμίαν ὁ καρπὸς οὗτος*
25 ἔχει βραχείας μετέχων γλυκύτητος, ὑγρότερός πως καὶ ψυκτικώτερος ὢν κατὰ τὴν δύναμιν, ὥσπερ καὶ τὰ μόρα· μᾶλλον δ' ἐν τῷ μεταξὺ μόρων τε καὶ σύκων αὐτὸν εἰκότως

1 φυτὸν ἐστὶν P ἐστὶ φ. v || 2 δύναμις — σῶμα exc. Orib. I 61 (I p. 70) || 3 ἐστὶν αὐτῆς P || 5 πάνθ' P πάντα v || 6 καρπῷ τοῦ φυτοῦ P τοῦ φυτοῦ καρπῷ v || 7 γὰρ P δὲ v || ὡς πρὸς P πρὸς v ὡς W || μόνῃν ἀποτιθεμένην PW || 8 μὲν οὖν P || 9 πλείον P || 11 γαστρος P τῆς γ. v W || ἀποπλυνθεῖσα — σιτίων exc. Orib. I 61, 2 (I p. 71) || 16 τὸ ἥπαρ καὶ τὸν σπλῆνα P cf. Sim. Seth p. 54. Orib. I p. 233 || ἐκκαθῆραι W ἐκκαθῆραι P || 17 δ' εἰς P Orib. δὲ πρὸς v || αὐτῇ Orib. αὐτῷ PW om. v || 18 ἀπάντων σιτίων P Orib. σιτίων ἀπ. v || 20 τερεβίνθου P || ἔτι καὶ W ἔτι Pv et virides adhuc et componentes M || 22 συκομόρων P et sic semper || Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ — ψυκτικώτερος ὢν exc. Orib. I 62 (I p. 71) || παραπλησίον PW παραπλησίως A παραπλησίῳ v plantam . . consimilem M || 26 τὴν om. P || καὶ P om. v || μῶρα P || 27 μόρων P || τε om. P

617 ἂν τις θείη. καὶ μοι δοκεῖ τοῦτο ἐντεῦθεν αὐτῷ κείσθαι.
 γελοῖοι γάρ, ὅσοι διὰ τοῦτο φασιν ὠνομάσθαι τὸν καρπὸν
 τοῦτον συγκόμορα, διότι σύκοις ἔοικε μωροῖς. ἡ γένεσις δ'
 αὐτοῦ διαφορωτέρα πῶς ἐστὶ παρὰ τοὺς ἄλλους καρποὺς
 τῶν δένδρων· οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ βλαστημάτων, 5
 ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν κλάδων καὶ τῶν πρέμων ἐκφύεται.

Cap. XXXVI. Περί περσίον. Εἶδον καὶ τοῦτο τὸ
 φυτόν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῶν μεγάλων ἐν τι καὶ αὐτὸ δένδρον
 ὑπάρχον. ἱστοροῦσι δὲ τὸν καρπὸν αὐτοῦ μοχθηρὸν οὕτως
 ὑπάρχειν ἐν Πέρσiais, ὥς ἀναρεῖν τοὺς φαγόντας, εἰς Αἴγν- 10
 πτον δὲ κομισθέντος ἐδώδιμον γενέσθαι, παραπλησίως ἐσθιό-
 μενον ἀπίοις τε καὶ μήλοις, ὧν καὶ κατὰ τὸ μέγεθός ἐστιν.

Cap. XXXVII. Περί κυτρίου. Καὶ τοῦτο Μηδικὸν
 ὀνομάζουσι μῆλον οἱ μηδένα ροεῖν ἃ φθέγγονται προσηρη- 15
 μένοι, καίτοι τὴν γε σαφήνειαν ἐν ταῖς ἀρεταῖς τοῦ λόγου
 τιθέμενοι. βέλτιον δ' ἦν τοῦ τὰ τοιαῦτα περιεργάζεσθαι,
 τίνα δύναμιν ἔχει τὰ μόρια τοῦ κυτρίου, καὶ τί χρήσιμον ἐξ
 618 αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν ἐξητηγέται. τοῦτ' οὖν ἐγὼ
 πρῶτον τρία μὲν εἰπὼν εἶναι τοῦ καρποῦ τούτου μόρια, τό
 τ' ὅξιν κατὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τὸ περὶ τούτου τὴν οἶον σάρκα 20
 τοῦ καρποῦ καὶ τρίτον ἐπ' αὐτοῖς τὸ περικεῖμενον ἔξωθεν
 σκέπασμα. τοῦτο μὲν οὖν ἐδωδές τ' ἐστὶ καὶ ἀρωματίζον,
 οὐ κατὰ τὴν ὁσμὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν. εἰκό-
 τως οὖν δύσπεπτόν ἐστιν, ὥς ἂν σκληρόν τε καὶ τετυλω-
 μένον. εἰ δ' ὥς φαρμάκῳ τις αὐτῷ χρῆται, συντελεῖ τι 25
 πρὸς πέψιν, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν δοσιμετρίαν ἐχόντων

2 φασὶ διὰ τοῦτο P || ὠνομάζεσθαι (sic) W || 3 ἔοικε P εἰκόκει v ||
 μωροῖς P μοροῖς A καὶ μόροις v μορίοις W || 5 οὐ P οὐδὲ v || 6 τῶν πρέμων
 καὶ κλάδων P κλάδων καὶ τῶν ἀκρεμόνων A || 7 Εἶδον — μήλοις exc.
 Orib. I 63 (I p. 72) || 8 ἐν τι κ. αὐ. δ. ὑπάρχον W ὦν κ. αὐ. δ. P v
 magnarum unam quandam et hanc arborem entem M || 11 κομισθέντος
 P κομισθέντα v || ἐδώδιμόν τε v || 13 τοῦτο τὸ v τὸ om. P || 14 ὀνομα-
 ζόμενον P || μηδὲν ἀροεῖν ὦν φθ. P || 15 καίτοι καὶ P || 17 ἔχει P A
 ἔχειν v || 18 αὐτῶν P ex ipsis M || 19 τρία — ληφθέν exc. Orib. I 64
 (I p. 72) || εἰπὼν εἶναι P εἶναι εἰπὼν v || μόρια P τὰ μόρια v || 20 μέσον
 αὐτοῦ Orib. μεσον αὐτῶν W τὸ μέσον αὐτοῦ P v || π. τούτω W περὶ
 τοῦτο Orib. πέριξ τούτου P v || 2 τοῦ καρποῦ P αὐτοῦ τοῦ κ. v || ἐπ'
 ἐν P || ἔξωθεν σκ Orib. σκ. ἔξωθεν v || 22 μὲν οὖν P Orib. οὖν om.
 v || 24 οὖν v W 24 δὲ P

τὴν ποιότητα. τῷ δ' αὐτῷ λόγῳ καὶ στόμαχον ῥώννυσιν
ὀλίγον ληφθέν, ὥστε καὶ κόπτοντες αὐτὸ καὶ τὸν χυλὸν
ἐκθλίβοντες εἰώθασιν μινύναι τοῖς καταποτίοις φαρμάκοις,
ἅσα λαπακτικὰ γαστροῦ ἐστὶν ἢ καθαρτικὰ τοῦ σώματος
5 ὅλον. τῷ δ' ὀξεῖ καὶ ἀβρώτῳ μέρει τοῦ καρποῦ, καθ' ὃ καὶ
τὸ σπέρμα περιέχεται, πρὸς τ' ἄλλα τινὰ χρῶνται καὶ πολ-
λάκις εἰς ὅσος ἐμβάλλουσιν ἀμβλὺν χάριν τοῦ δριμύτερον
ἐργάσασθαι. τὸ μέσον δ' ἀμφοῖν, ὃ δὴ καὶ τροφήν τῷ
σώματι δίδωσιν, οὗτ' ὀξεῖαν οὔτε δριμεῖαν ἔχον ποιότητα 619
10 δὴσπεπτόν ἐστι διὰ σκληρότητα. διὸ καὶ μετ' ὄξους καὶ
γάρου προσφέρονται πάντες αὐτὸ τὴν ἀμβλύτητα τῆς γεύ-
σεως ἐπεγεῖραι βουλόμενοι. τάχα δ' ὅτι καὶ πέττεται μάλ-
λον οὕτω βρωθέν, ἐπίστανται τῇ πείρᾳ διδαχθέντες ἢ παρ'
ιατρῶν ἀκούσαντες.

15 Cap. XXXVIII. Περί τῶν ἐν τοῖς ἀγρίοις φυτοῖς
καρπῶν, ἐν οἷς εἰσι καὶ αἱ ἀπὸ τῶν δρυῶν βάλανοι. Ἄγρια
καλεῖν εἰώθασιν πάντες ἄνθρωποι φυτὰ τὰ κατὰ τὴν χώραν
φνόμενα χωρὶς ἐπιμελείας γεωργικῆς, ἀμέλει καὶ ἀμπέλους
ἀγρίας ὀνομάζουσιν, ὧν οὐδεὶς ἀμπελονοργὸς προνοεῖται περι-
20 σκάπτων ἢ περισκάλλων ἢ βλαστολογῶν ἢ τι τοιοῦτον δια-
πραττόμενος. ἐκ τούτων τῶν φυτῶν ἐστὶ καὶ φηγὸς καὶ
δρυς καὶ πρίνος καὶ κράνεια καὶ κόμαρος ἕτερά τε δένδρα
τοιαῦτα, καθάπερ γε καὶ θάμνοι τινές, οἷον ὃ τε τῆς βάτου
καὶ ὃ τῆς κυροσβάτου καὶ ὃ τῆς ἀχέρδου τε καὶ ἀχράδος ὃ
25 τε τῶν ἀγρίων κοκκυμήλων, ἃ προῦμνα παρ' ἡμῶν καλοῦσι,
καὶ ὃ τοῦ τὰς ἐπιμηλίδας φέροντος. καλεῖται δὲ κατὰ τὴν
Ἰταλίαν οὐνέδων ὃ καρπὸς τοῦ θάμνου τούτου κακοστό-
μαχός τε καὶ κεφαλαλγῆς ὑπάρχων καὶ στρουγνός ἱκανῶς 620
μετὰ τινος βραχείας γλυκύτητος. τὰ μὲν οὖν κράνια καὶ τὰ
30 βάτινα καὶ τὰς βαλάνους καὶ τὰ μιμαίνκυλα — καλεῖται δ'
οὕτως ὃ τοῦ κομάρου καρπός — ἐσθίουσι συνήθως οἱ κατὰ
τοὺς ἀγρούς, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων δένδρων τε καὶ θάμνων οὐ

5 τῷ δ' ὀξεῖ — δὴσπεπτόν ἐστι exc. Orib. l. 1. || 6 πρὸς τε P
πρὸς v || 12 ἐπιγεῖραι P || 13 ἢ] οὐ W || 16 αἱ om. A || δρυῶν] δένδρων
P || 17 εἰσὶν εἰδισμένοι P || 22 κράνεια scripsi: κρανία v W καρῶα P ||
24 ὃ (priori loco) P om. v || καὶ ἀχράδος om. P in quo lacuna
novem litterarum || 25 ἀγρίων κοκκυμήλων P ἀγριοκοκκυμήλων v ||
29 κράνια PW κράνα v || 30 μιμαίνκυλα P μεμήκυλα A

πάνν τι. λιμοῦ γε μὴν καταλαβόντος ποτὲ τὴν ἡμετέραν
 χώραν εὐφορίας τε γενομένης τῶν τε βαλάνων καὶ τῶν
 μεσπίλων, ἐν σιροῖς αὐτὰς οἱ ἄγροικοι θησαυρίζαντες ἀντὶ
 τῶν σιτηρῶν ἐδεσμάτων εἶχον ἐν τῷ χειμῶνι παντὶ καὶ
 τοῖς πρώτοις τοῦ ἔτους. ἔμπροσθεν δὲ βορὰ συνῶν ἦσαν αἱ
 τοιαῦται βάλανοι, ἀλλὰ τότε γ' ἀποτρεπόμενοι τοῦ διαθρέψαι
 τούτους ἐν τῷ χειμῶνι, καθάπερ ἔμπροσθεν εἰώθεσαν, ἐν
 ἀρχῇ μὲν αὐτοὺς σφάζαντες ἐχρήσαντο τούτοις πρώτοις
 εἰς ἐδωδὴν, ὕστερον δὲ τοὺς σιροὺς ἀνοίξαντες ἤσθιον τὰς
 βαλάνους παρασκευάζοντες ἐπιτηδείους εἰς βρώσιν ἄλλοις
 ἄλλως. ἐν ὕδατι γὰρ ἤψον ἐνίοτε καὶ κατὰ τὴν θερμὴν
 σποδιὰν ἐγκρύπτοντες ὥπτων συμμέτρως. αὐθις δ' ἂν ποτε
 καὶ καταθλάσαντες καὶ λειώσαντες ἔντος ἑξ αὐτῶν ἐποιοῦν,
 ἐνίοτε μὲν ὕδατι μόνῳ δεύοντες, ἐπεμβάλλοντες δέ τι τῶν
 621 ἡδυσμάτων, ἐνίοτε δὲ καὶ μέλιτος ἐπιχέοντες ἢ μετὰ γάλα-
 κτος ἔψοντες. ἡ δ' ἀπ' αὐτῶν τροφὴ δαιτυλὴς ἐστὶν οὐδὲν
 ὁμοίως τοῖς εἰρημένους ἄχρι δεῦρο τοῦ λόγου κατὰ τὸδε τὸ
 γράμμα. πολλοῖς γὰρ τῶν σιτηρῶν ἐδεσμάτων ὁμοίως τρέ-
 φουσιν αἱ βάλανοι, καὶ τό γε παλαιόν, ὥς φασιν, ἀπὸ τού-
 των μόνων οἱ ἄνθρωποι διέζων, Ἀρκάδες δὲ καὶ μέχρι
 πολλοῦ χρόνου, τῶν ἄλλων ἤδη ἀπάντων Ἑλλήνων τοῖς
 Δημητρίοις καρποῖς χρωμένων. ἔστι δὲ βραδυπόρος ἡ ἀπ'
 αὐτῶν τροφὴ καὶ παχύχυμος, οἷς ἀκόλουθόν ἐστι καὶ δύσ-
 πεπτον ὑπάρχειν αὐτήν, εἰς ἅπαντα δὲ χείρων ἡ μιμαῖκνυλος
 ἐστὶ τῆς ἀπὸ τῶν δρυῶν βαλάνου, καθάπερ αὕτη τῶν κα-
 25 σιάνων ὀνομαζομένων· ἀρισται γὰρ ἐκείναι τῶν βαλάνων

1 γε μὴν P μὴν v || καταλαβόντος P κατασχόντος v W || 2 τε P δὲ
 v || τῶν β. P (om. τε) || 3 σιροῖς P σειροῖς v || αὐτὰς P αὐτὰ v || θησαυρί-
 ζοντες P || 4 εἶχον P ἔσχον v || 6 τότε γε P γ' om. v || 8 αὐτοὺς P
 τούτους v || πρώτοις P primis M om. v || 9 σιροὺς P σειροὺς v ||
 10 παρασκευάζοντες τὰς βαλάνους P || 11 ἄλλοις P || ἐνίοτε om. P ||
 ἤψον PA ἤψον v || τὴν om. P || 12 ἐγκρύπτοντες W ἐγκρύβ. Pv || ὥπτων
 scripsi: ὥπτων codd. || 13 καὶ καταθλάσαντες καὶ λειώσαντες W καὶ
 θλάσαντες καὶ λειώσαντες P καταβλάσαντες A καταπλάσαντες v et con-
 fringentes et molentes (leg. mollientes) M || 15 ἐδεσμάτων PA || ἐπεγ-
 χέοντες P || 17 ὁμοίως v W ὁμοίος P nihil similiter M || 20 μόνων P
 μόνον v || οἱ ἄ. διέζων W οἱ ἄ. ἔζων P διέζων οἱ ἄ. v || 21 ἤδη P iam om-
 nibus M om. v || πάντων P || 22 Δημητρίοις P || 24 ἡ μιμαῖκνυλος ἐστὶ P
 ἐστὶν ἡ μιμαῖκνυλος A || 25 τῶν P τῆς τῶν v || κασιανιακῶν P

εἰσὶ καὶ καλοῦσιν ἔνιοι λοπίμους αὐτάς. οὗτοι καὶ μόνοι τῶν ἀγρίων καρπῶν ἀξιόλογον τροφήν διδόνασιν τῷ σώματι. κρόνια γὰρ καὶ προῦμνα καὶ βάτινα καὶ κυνόςβατα καὶ βράβυλα καὶ μιμαίνκυλα καὶ ζίζυφα καὶ διόσπυρα καὶ ἀλικά-
⁵ καβα καὶ ὁ τῆς τερμίνθου καὶ ὁ τῆς ἀχέρδου καρπὸς ὅσα
 τ' ἄλλα τοιαῦτα βραχὺ μὲν τι τροφίμον ἔχει, κακόχυμα δὲ 622
 πάντ' ἐστὶ καὶ τινὰ γ' αὐτῶν καὶ κακοστόμαχα καὶ ἀηδῆ,
 συνὼν ὄντα βρώματα καὶ τούτων οὐχ ἡμέρων, ἀλλὰ τῶν ἐν
 τοῖς ὄρεσι διαιωμένων· ἀπ' αὐτῶν οὖν ἐκεῖνοι πλείστην
¹⁰ ἔχουσι τροφήν.

Cap. XXXIX. Περί τῆς ἐξ αὐτῶν τῶν φυτῶν τρο-
 φῆς. Οὐ μόνον σπέρματα καὶ καρποὺς τῶν φυτῶν ἐσθίουμεν,
 ἀλλὰ καὶ αὐτά, πολλάκις μὲν ὅλα, πολλάκις δὲ ῥίζας μόνον
 ἢ ἀκρέμονας ἢ τὰ νέα βλαστήματα κατὰ τὴν ἐπείγουσαν
¹⁵ ἐκάστοτε χρεῖαν. ἀπορρίπτειν γοῦν εἰωθότες οἱ παρ' ἡμῖν
 ἄνθρωποι τὸν τε κανλὸν καὶ τὰ φύλλα τῶν γογγυλίδων,
 ἃς καὶ βουνιάδας ὀνομάζουσιν, ἐσθίουσιν ἐνίοτε καὶ ταῦτα
 ἐν ἀπορία καταστάντες ἀμεινόνων ἐδεσμάτων, οὕτω δὲ καὶ
 τὰ τῶν ῥαφανίδων καὶ τὰ τῶν καλουμένων ἐπιχωρίῳ φωνῇ
²⁰ παρ' ἡμῖν ῥαπῶν. ἔστι δ' ὥς ἂν τις εἴποι, ῥαφανὶς ἀγρία
 τὸ φυτὸν τοῦτο. καὶ πύρεθρον δὲ καὶ σία καὶ ἱπποσέλινα
 καὶ μάραθα σκάνδικάς τε καὶ κυχώρια καὶ χονδρίλας καὶ
 γυγγίδια καὶ δαύκους καὶ πλείστων θάμνων τε καὶ δένδρων
 τὰς ἀπαλὰς βλάστας ἔθροντες ἐσθίουσιν οἱ ἄνθρωποι πολ- 623
²⁵ λάκις ὑπὸ λιμοῦ βιαζόμενοι, τινὰ δὲ καὶ χωρὶς λιμοῦ,
 καθάπερ ἔνιοι τὴν κορυφήν τοῦ φοίνικος, ἣν ὀνομάζουσιν
 ἐγκέφαλον αὐτοῦ. τί δεῖ λέγειν ἔτι περὶ τῶν ἀπαλῶν
 ἀκανθῶν; εἰσὶ γὰρ αἰταὶ γε καὶ χωρὶς λιμοῦ δι' ὄξους
 ἐσθιόμεναι καὶ γάρου μέτριον ἔδεσμα. προσεπιβάλλουσι δ'

1 καὶ καλοῦσιν ἔνιοι λοπίμους αὐτάς P et vocant quidam ipsas
 lopimus M ἔνιοι δὲ λοπίμους αὐτάς ὀνομάζουσιν v || καὶ] μὲν P ||
 3 προῦμνα P W πρῖνα v prina M in marg. pruna || 4 μεμήκυλα P ||
 διόσφυρα PA || 7 εἰσὶ P || 8 τῶν P om. v || 9 τοῖς om. P || γοῦν P ||
 11 ἐξ P δι' v || 13 ῥίζαν μόνην P || 14 ἀκρέμονα P || 15 ἐκάστου im-
 minentem unicuique necessitatem M || 17 ταύτας P || 18 τῶν ἀμεινόνων
 P || δὲ P τε v sic autem et M || 20 ῥαπῶν P ῥαπιῶν v || 21 καὶ σία]
 zasian P || 22 μάραθα scripsi: μαράθας P μάραθρα v || σκάνδικάς τε P
 σκάνδικα v scandicasque M || 23 θάμνων τ. κ. δένδρων P δ. τ. κ. θ. v ||
 29 ἐπεμβάλλουσι P

ἐνιοι καὶ τοῦλοιον αὐταῖς, καὶ μάλιστα³ διὰν ἐν ὕδατι προα-
ποῖσθῶσι· διττῶς γὰρ αὐταῖς χρῶνται, πολλάκις μὲν
ὠμαῖς, ἐνίοτε δ' ἠψημέναις. ἀκανθώδη δὲ λέγω φυτὰ
σκολύμους, ἀτρακτυλίδας, ἡρύγγιον τε καὶ κνήκον καὶ ἀτρα-
γίδα καὶ τὴν καλουμένην λευκάκανθαν ἔτι τε τὸ ἕτερον⁵
εἶδος τοῦ χαμαιλέοντος, ὃν ἔνιά τινες τῶν κατὰ τοὺς ἀγροὺς
ἐμβάλλοντες εἰς ἄλμην ἢ ὄξος ἀποτίθενται καθάπερ καὶ
τὰς γογγυλίδας καὶ τὰ κρόμυνα τὰ τ' ἀμπελόπρασσα καλού-
μενα καὶ πύρεθρον ἕτερά τε τοιαῦτα. τούτου δὲ πῶς τοῦ
γένους ἐστὶ καὶ κιβώρια καὶ κολοκάσια καὶ τὸ καλούμενον¹⁰
ἄβατον. πρόδηλον δ', ὅτι πρὸς τῷ βραχεῖαν τροφήν διδό-
ναι τῷ σώματι κακόχυμα πάντ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ τινὰ γ'
αὐτῶν καὶ κακοστόμαχα, πλήν, ὥς ἔφην, τῶν ἀκανθωδῶν
624 ἄρτι τῆς γῆς ἀνισχόντων, ὅσα δ' αὐτῶν ἐμβάλλοντες εἰς
ἄλμην ἢ ὄξος ἀποτίθενται καὶ φυλάττουσιν εἰς ὄλον ἐξῆς¹⁵
τὸν ἐνιαυτὸν, ἐπικιτᾶται τι παρὰ τῆς σκευασίας προκλητικὸν
εἰς ἐδωδὴν, εἰ μετρίως τις αὐτῶν γεύοιτο, καθάπερ οἱ τε
τῆς ἄγνου βλαστοὶ καὶ οἱ τῆς τερμίνθου. ταῦτα μὲν οὖν
ἐν τοῖς ἀγρίοις φυτοῖς ἀριθμοῦσι, καὶ κοινῇ περὶ αὐτῶν²⁰
αὐταρκεῖς ἐγνωκέναι κακόχυμα πάντ' εἶναι. περὶ δὲ τῶν
ἡμέρων, οὐ κατὰ τὸν κοινὸν λόγον, ἀλλ' ἰδίᾳ τὴν ἐκάστου
δύναμιν ἐπίσταςθαι πολὺν κάλλιόν ἐστι, καὶ μάλιστα τῶν
συνεχῇ τὴν χρῆσιν ἐχόντων, ἃ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο σπου-
δάζεται τοῖς ἀνθρώποις, ὑπὸ μακροῦς πείρας βασανισθέντα
τῶν ἄλλων εἶναι βελτίω. καὶ τοίνυν ἤδη περὶ αὐτῶν ἐφεξῆς²⁵
ἔρω τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν λαχάνων ποιησάμενος.

Cap. XL. Περὶ θριδακίνης. Προῖκριναν πολλοὶ
τῶν ἱατρῶν τὸ λάχανον τοῦτο τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὥσπερ

1 καὶ P om. v et maxime M || 3 δ' δὲ PA δὲ καὶ v || ἠψημέναις
scripsi: ἠψημέναις Pv || 4 κνήκον scripsi: κνήκον codd. || ἀτραγίδα om.
W || 5 λευκάκανθαν P λευκάκανθον v || 7 ἐμβάλλοντες PA ἐμβαλόντες
v || ἄλμην ἢ ὄξος P δ. ἡ. α. v || ἀποτίθενται αὐτά v || 8 τὰ τ' P καὶ τὰ
v || 9 πύρεθρον P πύρεθρα v || verba τούτου — ἐστὶ ταῦτα om. P ||
11 πρὸς τῷ — ἀνισχόντων exc. Orib. I 65 (I p. 73) || 13 καὶ (post αὐ-
τῶν) P ἐστὶ v || ἀκανθωδῶν P Orib. ἀκανθῶν v || 14 ἀνισχόντων PA
ἀνισχουσῶν v || 15 φυλάττουσιν W φυλάσσω. Pv || ἐξῆς τὸν P τὸν ἐξῆς
v || 17 τις αὐτῶν P αὐτῶν τις v || 18 τερεβίνθου P || 21 τὸν P om. v ||
ἰδίᾳ post δύναμιν colloc. P || 22 κάλλιον W βέλτιον P κάλλιστον v
melius M || 23 ἐχόντων P ἐσχηκότων v || 24 καὶ τοῖς P

τὰ σῦκα τῆς ὁπώρας· εὐχυμότερον γὰρ ἐστὶν αὐτῶν. ὁ δὲ μέμφονται τινες αὐτοῦ, μέγιστον ἔπαινον ἔχει. καὶ εἴπερ ὄντως ἀληθὲς ἦν, οὐ μόνον λαχάνων, ἀλλὰ καὶ τῶν εὐχυμοτάτων τε καὶ τροφιμωτάτων ἐδεσμάτων οὐδενὸς ἂν ἦν
 5 δευτέρον· αἷμα γὰρ αὐτὴν φασὶ γεννᾶν. ἔνιοι δ' οὐχ ἀπλῶς 625 αἷμα λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ πολὺ προστιθέασιν, πολὺ γεννᾶν αἷμα φάσκοντες τὴν θριδακίνην. ἀλλ' οὗτοι, κἂν εἰ φρονιμότερον ἐγκαλοῦσι, μεῖζονά γε ψεύδονται τῶν ἑτέρων· καίτοι καὶ αὐτὸ τὸ πολὺ γεννᾶν αἷμα μόνον λεγόμενον οὐκ
 10 ἂν τις εὐλόγως μέμψαιτο. δῆλον γάρ, ὅτι τὸ τοιοῦτον πάντων ἂν εἴη τῶν ἐδεσμάτων εὐχυμώτατον, εἴ γε πλείστον 233 μὲν αἷμα, τῶν δ' ἄλλων χυμῶν οὐδένα γεννᾶν πέφυκεν. εἰ δὲ πλῆθος μὲν ἀθροίζεσθαι φήσουσιν ἐκ τῆς θριδακίνης καὶ κατὰ τοῦτο μέμφονται, ῥᾶστον ἐπανορθώσασθαι τὸ
 15 ἔγκλημα, δυναμένων γε δὴ τῶν ἐσθιόντων αὐτὰς διαπονεῖσθαι μὲν πλείω, προσφέρεσθαι δ' ὀλίγας. ταῦτα μὲν οὖν ἀπόχρη λελέχθαι πρὸς τοὺς ψέγοντας οὐκ ὀρθῶς τὸ λάχανον τοῦτο. γινώσκειν δὲ χρή, πάντων τῶν λαχάνων ὀλίγιστόν τε καὶ κακόχυμον αἷμα γεννῶντων, ἐκ τῆς θριδακίνης οὐ πολὺ
 20 μὲν οὐδὲ κακόχυμον, οὐ μὴν εὐχυμόν γε τελέως αἷμα γίγνεσθαι. ἐσθίουσι δ' αὐτὴν ὡς τὰ πολλὰ μὲν ὠμὴν· ὅταν δ' εἰς σπέρματος γένεσιν ἐξορμᾶν ὑπάρξῃται θέρους ὥρα, 626 προεψήσαντες ἐν ὕδατι γλυκεῖ προσφέρονται δι' ἐλαίου καὶ γάρον καὶ ὄξους ἢ διὰ τινος τῶν ὑποτριμμάτων, καὶ μάλιστα
 25 ὅσα διὰ τυροῦ σκευάζεται. χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ πρὶν εἰς καυλὸν ἐξορμῆσαι πολλοὶ δι' ὕδατος ἔψοντες, ὥστερ' ἀγῶ νῦν ἡρξάμην, ἀφ' οὗ τῶν ὀδόντων ἔχω φάυλος. εἰδὼς γὰρ τις τῶν ἐταίρων ἐν ἔθει μὲν ὅν ἐκ πολλοῦ μοι τὸ λάχανον.

ὁ ὄντως P ἀντ' ὡς A ἀδῶ ὡς v || 4 οὐδενὸς P οὐδὲν v || 6 καὶ τὸ P om. v || 7 φάσκοντες W λέγοντες v φάσκοντες ante πολὺ colloc. P || 9 μόνον P om. v || 12 οὐδὲν P || 13 πλῆθος μὲν P πλείστον v multitudinem quidem M || 14 κατὰ P διὰ v || 15 δὴ W om. P v || 16 πλείω v W πλείον P || 17 λελέχθαι P λέγεσθαι v || 18 πάντων τῶν λ. exc. Orib. Π 1 (I p. 74) || τῶν om. P || 23 προεψήσαντες P προαψήσαντες v || ἐν om. P || δι' μετά P || 24 ἢ ὄξους P || μάλιστα P μάλιστα v || 25 σκευάζεται P σκευάζονται v || 26 ἐξορμῆσαι P ὀρμῆσαι v || πολλὴν P || 27 ἔχω φάυλος P habeo prave M φάυλος ἔχω v || εἰδὼς W εἰδὼν A ἰδὼν P v sciens enim M || 28 μοι post ὅν colloc. v

ἐπίπονον δὲ νῦν ἔχον τὴν μάσησιν, εἰσηγήσατο τὴν ἔψησιν.
 ἐχρώμην δὲ θριδακίνας ἐν νεότητι μὲν ἐκχολουμένης μοι
 συνεχῶς τῆς ἄνω γαστρὸς ἐμψύξεως ἕνεκεν, ὁπότε δ' εἰς
 τὴν καθεστηκυῖαν ἡλικίαν ἤλθον, ἄκος ἦν μοι μόνον τὸ
 λάχανον τοῦτο τῆς ἀγρυπνίας, ἔμπαλιν ἢ ὥς ὅτε μειράκιον 5
 ἦν ἐσπουδακότη περι τὸν ὕπνον. εἰθισμένος τε γὰρ ἐκουσίως
 ἀγρυπνεῖν ἐπὶ νεότητος ἅμα τε καὶ τῆς τῶν παρακμαζόντων
 ἡλικίας ἀγρυπνητικῆς οὐσης, ἀκουσίως ἀγρυπνῶν ἐδυσφόρουν,
 καὶ μοι μόνον ἀλεξιφάρμακον ἀγρυπνίας ἦν ἐσπέρας ἐσθιο-
 μένη θριδακίνη. λέγω δ' οὐκ ἄλλο τι θριδακίνην ἢ δ' πάν- 10
 627 τες οἱ νῦν ἀνθρώποι καλοῦσι θριδακα, ἐπεὶ τοι παρ' ἡμῖν
 ἕτερόν τι λάχανον ἄγριον ὀνομάζεται θριδακίνη, πᾶμπολυ
 παρὰ τε τὰς ὁδοὺς φνόμενον ἐπὶ τε τοῖς ὑψηλοῖς τῶν
 τάφρων ἔτι τε κατὰ τὰς καλουμένας λιβάδας καὶ πολλὰς
 τῶν ἀσπόρων χωρῶν. ἔστι δὲ μικρὸν ἐκεῖνο τὸ λάχανον, 15
 οἶόνπερ ἢ ἄρτι φνόμενη θριδαξ ἢ κηπευομένη, καὶ τι βραχὺ
 πικρότητος ἐμφαίνει, καὶ μᾶλλον ἔτι κατὰ τὴν αὐξήσιν,
 ἐκκαυλῆσαν δὲ καὶ πᾶν σαφῇ τὸν πικρὸν ἔχει χυμόν.
 ὅμοιον δὲ τι λάχανον ἄγριον τῇ θριδακίνη τῇδε καὶ ἦν
 ὀνομάζουσι χοιδρίλην ἔστι καὶ θᾶπτον εἰς καυλὸν ἐξορμα, 20
 πικρότητα σαφεστέραν ἔχον καὶ τινα γλίσχρον τε καὶ λευκὸν
 ὁπόν, οἶόςπερ ὁ τῶν τιθυμᾶλλον ἔστιν, ἀλλ' οὐ δορυμνὸς ὥς
 ἐκεῖνος, ᾧ πρὸς ἀναδόλλησιν ἐνίοτε χρῶμεθα τῶν ἐν τοῖς
 βλεφάροις τριχῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἄγρια καλεῖται λάχανα
 πρὸς διορισμὸν τῶν κηπευομένων, εἰρηται δὲ μικρὸν ἐμ- 25
 προσθεν ὑπὲρ αὐτῶν κοινῇ. περὶ δὲ τῆς κηπευομένης
 θριδακίνης τῆς ἅπασι συνήθως ἐσθιομένης τε καὶ καλον-
 μένης θριδακος ἐν κεφαλαίῳ πάλιν ἀναλαβὼν ἐρῶ μνήμης
 628 ἕνεκεν, ὥς ὑγρὸν μὲν ἔχει καὶ ψυχρὸν τὸν χυμόν, οὐ μὴν
 [καὶ] κακόχυμός γ' ἐστί. διὰ τοῦτ' οὖν οὐδ' ἀπεπιτεῖται 30

1 ἔχον W ἴσχον P ἴσχοινα v || 4 ἤλθον P ἦκον v || μόνον P
 solum olus hoc M om. v || 7 τε] δὲ P || 11 θριδακας P || 12 πᾶμπολυ
 W om. Pν valde multum secus viam nascens M || 13 τε om. P || 14 κατὰ
 om. P || 16 καὶ τι P καὶ τι καὶ v || 19 ἄγριον P om. v olus silvestre
 M || 21 ἔχον P ἔχων v || γλίσχρότερον P || λεπτόν P || 23 ἐκεῖνος P
 ut ille M ἐκεῖνο v || 24 μὲν om. P || 25 κηπευομένων P κηπαίων v ||
 26 ὑπὲρ P περὶ v || 29 ὑγρὸν] exc. Orib. II 1 || ἔχει τὸν χυμόν x.
 ψυχρὸν v || 30 καὶ om. W || γε post μὴν colloc. v

τοῖς ἄλλοις λαχάνοις ὁμοίως οὐδ' ἐπέχει τὴν διαχώρησιν, ὥσπερ οὐδὲ προτρέπει. καὶ τοῦτ' εἰκότως αὐτῇ συμβέβηκε μήτ' αὐστηρὸν ἐχούσῃ τι μήτε στρυφνόν, ὅφ' ὧν ἴσχεται τοὑπίπαν ἢ γαστήρ, ὥσπερ ὑπὸ τῶν ἀλκυῶν τε καὶ δοριμέων
5 καὶ ὄλως ῥυπτικὸν ἐχόντων τι προτρέπεται πρὸς ἐκκρισιν, ὧν οὐδ' αὐτῶν ὑπάρχει τι τῇ θριδακίνῃ.

Cap. XLI. Περὶ σέρεως. Εἴτε τοὺς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἰντίβους προσαγορευομένους μόνους ὠνόμαζον οἱ πρόσθεν Ἀθηναῖοι σέρεις εἴτε τινὰ ἄλλα τῶν ἀγρίων
10 λαχανωδῶν φυτῶν, οὐκ ἀκριβῶς ἔχω φάναι. οἱ δ' οὖν ἰντιβοὶ ταῖς θριδάξι παραπλησίαν ἔχουσι δύναμιν, ἀπολειπόμενοι καὶ καθ' ἡδονὴν αὐτῶν καὶ κατὰ τὰλλα τὰ πρόσθεν εἰρημένα περὶ θριδάκων.

Cap. XLII. Περὶ μαλάχης. Ἔστι καὶ ταύτης ἐτέρα
15 τῆς κηπευομένης ἢ ἀγρία μαλάχη, καθάπερ τῆς θριδακος ἢ θριδακίνῃ. διαφέρει δ' αἰ τῶν ὁμοειδῶν φυτῶν ξηρότητι μὲν τὸ ἄγριον, ὑγρότητι δὲ τὸ κηπευόμενον. ἔχει δὲ καὶ 629 γλίσχρον τι κατὰ τὸν χυλὸν ἢ μαλάχῃ, τῆς θριδακος οὐκ ἐχούσης, ἀποκεχώρηκὲ τε σαφῶς τοῦ ψύχειν, ὥς καὶ πρὸ
20 τῆς ἐδωδῆς ἐνεσι γρῶναι, καταπλάσαντά τι τῶν θερμῶν παθῶν, οἷόν περ ἐστὶ τὸ ἐρυσίπελας, ἀμφοτέροις ἐν μέρει τοῖς λαχάνοις, ὥσπερ καὶ ποιοῦσιν οἱ ἀνθρώποι, τριβόντες ἐπιμελῶς τὰ μαλακὰ τῶν φύλλων ἄχρι τοῦ λειότατα γενέσθαι. γνώση γὰρ ἐν τῷδε τὴν μὲν θριδακα ψύχουσιν
25 φανερώς, μετρίαν δὲ τινα καὶ οἷον χλιαρὰν θερμασίαν ἔχουσιν τὴν μαλάχην. ὑπέρχεται δὲ τὸ λάχανον τοῦτο ῥαδίως οὐ διὰ τὴν ὑγρότητα μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν

1 διαχώρησιν P γαστέρα v retinet egestionem M || 2 τοῦτ' P ταῦτ' v || 3 τι ἐχούσῃ v || 4 τε om. P || 5 ἢ ὄλως P || 8 τοῖς Ῥωμαίοις W τοῖς om. Pv || μόνους om. PM || 9 τινὰ καὶ ἄλλα v || 10 λαχανωδῶν P λαχάνων v || οἱ — θριδάκων exc. Orib. II 2 (I p. 74) || δ' οὖν P δ' v || 11 ἰντιβοὶ W ἰντιβ. Pv || τὴν δύναμιν v || 12 καὶ καθ' P Orib. καὶ om. v || κατὰ P om. v || 13 θριδάκων P θριδακίνης v || 15 τῆς ante θριδακος om. P || 16 δ' αἰ P δὲ v || ὁμογενῶν P || 17 ἔχει — ψύχειν exc. Orib. II 3 (I p. 75) || 18 τι post δὲ colloc. v || 19 τε] δὲ P || 21 πέρ om. P || 22 ὥς W || 24 γνώση scripsi: γινώσεται codd. scies enim M || 25 καὶ τινα P || 26 ὑπέρχεται — πέψιν exc. Orib. II 3 (I p. 75); cf. Sim. Seth p. 65 || τοῦτο ῥαδίως P ῥαδίως τοῦτο v

γλισχροτήτα, καὶ μάλιστα δταν ἐλαίου τε καὶ γάρου δαιφιλῶς
τις αὐτῷ συγκαταπίη. μετρίως δ' ἔχει καὶ κατὰ τὴν πέψιν
αὐτή. τῶν τριῶν δὲ λαχάνων τούτων εἰ παραβάλλοις τὸν
χυλόν, ὁ μὲν τοῦ τεύτλου λεπτομερέστερος καὶ ὑπτικώτερος
ἐστίν, ὁ δὲ τῆς μαλάχης παχύτερος τε καὶ γλισχροτέρως, ὁ 5
δὲ τῆς θριδακίνης μέσος ἀμφοῖν.

Cap. XLIII. Περί τεύτλου. Μαλάχην μὲν ἔφη οὐ
μόνον ἡμερον, ἀλλὰ καὶ ἀγρίαν εἶναι τινα, καθάπερ γε
630 καὶ θριδακίνην· ἀγρίον δὲ τεύτλον οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τις
ἄρα τὸ λάπαθον οὕτως ὀνομάζειν βούλοιο. χυλὸς δ' ἐν τοῖς 10
τεύτλοις εἶναι φαίνεται μετρίως ὑπτικός, ὥς καὶ τὴν γαστέρα
πρὸς ἔκκρισιν ἐπεγείρειν καὶ τὸν στόμαχον ἐνίοτε δάκνειν,
καὶ μάλιστα ἐκείνων, ὅσοι περ ἂν εὐαίσθητον αὐτὸν ἔχῃσι
φύσει, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτοῖς κακοστόμαχόν ἐστιν ἔδεσμα
πλεῖον βρωθέν. ἡ τροφή δ' ἀπ' αὐτοῦ βραχεῖα, καθάπερ 15
ἀπὸ τῶν ἄλλων λαχάνων. ἐπιτηδειώτερον δ' ἐστὶ μαλάχης
εἰς τὰς κατὰ τὸ ἥπαρ ἐμφράξεις, ἔτι δὲ μᾶλλον, δταν μετὰ
νάπτως ἢ πάντως γε μετ' ὄξους ἐσθίηται· καὶ τοῖς ὑπο-
πλήντοις δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐσθιόμενον ἀγαθὸν γίγνεται
φάρμακον· εἰκότως γὰρ ἂν τις αὐτὸ φάρμακον εἴποι μᾶλλον 20
ἢ τροφήν, δταν οὕτως ἐσθίηται. καὶ τοῖς ἀνθρώποις δ'
ὄρῳ σχεδὸν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα δίκην ὄψων, οὐ τροφῶν
ἐσθιόμενα, καθάπερ ἐνίοτε καὶ πράσον καὶ γλήχωνα καὶ
θύμα καὶ θύμβραν καὶ ὀρίγανον ἔτι τε καὶ κρόμμνον καὶ
σκόροδον καὶ κάρδαμον ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. 25

Cap. XLIV. Περί κράμβης. Καὶ ταύτην οἱ πολλοὶ
μὲν ὥς ὄψον ἐσθίουσιν, ἱατροὶ δ' ὥς φαρμάκῳ ξηραίνοντι
631 χρωῶνται. λέλεκται δὲ περὶ αὐτῆς ἤδη μὲν τινα κὰν ταῖς

1 μάλιστα P μάλιστα v || 2 αὐτῷ P οὕτως v || πέψιν W Orib.:
θρέψιν Pv et secundum digestionem ipsa M || 3 αὐτῇ P || 4 λεπτομε-
ρέστερος P λεπτομερής v subtiliorum partium M || ὑπτικώτερος P
ὑπτικός et magis abstersivus M || 5 ἐστίν om. P || 8 γε om. P ||
10 χυλὸς — ἀγαθὸν γίγνεται exc. Orib. II 4 (I p. 75) || 11 μετρίως add.
W om. Pv mediocriter abstersivus M || ὥς PW ὅς v || 12 ἐπεγείρειν P
ἐπεγείρει v || δάκνειν PW δάκνει v || 14 αὐτοῖς add. W om. Pv et
propter hoc ipsis est edulium malum stomacho M || 15 δ' P Orib. δὲ
ἢ v || 16 ἀπὸ P Orib. ἢ ἀπὸ v || δ' P δὲ αὐτὸ v οὖν W || 17 ἐμφράξεις]
cf. Orib. I p. 233 || 23 ἢ γλήχ. P || 24 καὶ θύμβρα P om. v thimum et
saturegium et origanum M || καὶ ante κρομμ. om. P

τῶν φαρμάκων δυνάμεσι κὰν τῷ πρὸ τοῦδε γράμματι, καὶ
 νῦν δ' ἐπὶ κεφαλαίων εἰρήσεται, τὸν μὲν χυλὸν αὐτῆς ἔχειν
 τι καθαριστικόν, αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα κατὰ τὸν τοῦ ξηραίνειν
 λόγον ἐπέχειν μᾶλλον ἢ προτρέπειν εἰς ὑποχώρησιν. ⁵ ὅταν
 μὲν οὖν ἐκκρίνεσθαι βουλόμεθα τὰ κατὰ τὴν γαστέρα,
 πλησίον κειμένης τῆς κακκάβης, ἐν ἥπερ ἂν ἠψημένη τύχη
 μετὰ τοῦ ὕδατος, ἀνασπῶντας αὐτὴν εὐθέως ἐμβάλλειν χρὴ
 τοῖς ἀγγείοις, ἐν οἷσπερ ἐσκεύασται τοῦλαιον ἅμα τῷ γάρῳ.
 διαφέρει δ' οὐδὲν οὐδ' εἰ δι' ἁλῶν ἀντὶ γάρου λαμβάνοιτο.
¹⁰ ξηρᾶναι δ' ὕγραν γαστέρα βουληθέντες, ὅταν ἤδη μετρίως
 ἠψηθῇ δοκῇ, τὸ πρότερον ὕδωρ ἀποχέοντες ἐμβαλοῦμεν
 εὐθέως ἐτέρῳ θερμῷ κᾶπειτα πάλιν ἐν ἐκείνῳ καθεψήσομεν,
 ὡς τακερὰν γενέσθαι, μὴ καθέψοντες, ὅταν ὑπαγωγῆς ἔνεκα
 λαμβάνηται. βουλόμεθα γὰρ οὐκ ἀποθέσθαι πάντα τὸν
¹⁵ ἴδιον αὐτῆς χυλὸν ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρείας, ἀλλὰ φυλάττειν
 ὅσον οἶόν τε μάλιστα. τελέως μὲν οὖν φυλάττειν τὸν ἴδιον
 χυλὸν οὐδὲν τῶν ἐφομένων δύναται, μᾶλλον δ' ἀποβάλλει
 τὰ μέχρι πλείονος ἐψηθέντα. καὶ μέντοι καὶ φακὴν ἔφαμεν 632
 ὁμοίως κράμβη χρῆναι σκευάζειν, ἀμφοτέρω καὶ αὐτὴν ἐρ-
²⁰ γάζεσθαι δυναμένην, ὑπαγωγὴν τε καὶ στάσιν γαστρος.
 ὀνομάζεται δ' ἡ οὕτως σκευασθεῖσα δίσεφθος καὶ κράμβη
 καὶ φακῇ. καὶ κρόμμυον δὲ καὶ πράσον καὶ πολὺ μᾶλλον
 ἀμπελόπρασόν τε καὶ σκόροdon, ὃ τι τ' ἂν ἄλλο βουληθῇς
 ἐπὶ τούναντίον ἀποστήσαι τῆς ἀρχαίας φύσεως, οὕτω σκευάζε
²⁵ μεμνημένος ἐκείνου πρὸ πάντων, ὡς οὐ χρὴ ψαύειν οὐτ'
 ἀέρος οὐθ' ὕδατος ψυχροῦ τὸ δις ἐψόμενον· οὐκέτι γὰρ
 ἀκριβῶς γίνεται τακερόν, οὐδ' ἂν ἐπὶ πλείστον ἔψῃς.
 ἀλλὰ χρὴ, καθάπερ εἶπον ἀρετίως, ἕτοιμον ἔχοντας ὕδωρ

1 γράμματι P συγγράμματι v || 2 νῦν δὲ καὶ v νῦν P νῦν δὲ
 W || τὸν μὲν — ὑποχώρησιν exc. Orib. II 5 (I p 76); cf. Sim. Seth
 p. 51 || 3 ξηραίνειν Orib.: ξηραίν.. W ξηραίνοντος Pv || 4 ὅταν] cf.
 Orib. Syn. IV 28 (V p. 176) || 6 πλησίον] cf. Orib. I p. 241 || ἂν om.
 P || ἠψημένη scripti: ἐψημένη codd. || 7 τοῦ P Orib. om. v || 9 οὐδ' P
 om. v || δι' P om. v || 10 ξηρᾶναι — τακερὰν γενέσθαι exc. Orib. III 30
 (I p. 247) || 11 ἐρηθῆναι codd. || ἐμβαλοῦμεν Orib. W ἐμβάλλουσιν P
 ἐμβάλλομεν v || 12 ἐν ἐτέρῳ P || ἐν ἐκείνῳ Orib.: ἐκείνῳ codd. in illa
 M || καθεψήσομεν] καθεψήσοντες P || 13 ante ὅταν add. οὕτως P ||
 17 τῶν ἐφομένων P ἐψόμενον v || 20 στάσιν P στάσιν v W || 25 οὐ
 χρὴ — ἔψῃς exc. Orib. I p. 248 || 26 τὸ δις P τόδε v

θερμόν, ἀνελκύσαντας ἐκ τοῦ προτέρου μεταβάλλειν εὐθέως
εἰς ἐκεῖνο. ξηραίνει μὲν οὖν ἀλλήλαις παραπλησίως φακῇ
τε καὶ κράμβη καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὄψιν ἀμβλύνει, πλὴν εἰ
τύχοι ποῦ ὑγρότερος ὢν παρὰ φύσιν ὁ σύμπαρ ὀφθαλμός.
ἀλλ' ἡ μὲν φακὴ τροφὴν οὐκ ὀλίγην δίδωσι τῷ σώματι καὶ 5
ταύτην παχεῖάν τε καὶ μελαγχολικὴν, ἡ κράμβη δὲ βραχεῖάν
τε τροφὴν ἔχει καὶ ταύτην ὑγροτέραν τῆς φακῆς, ὥς ἂν
633 οὐ στερεὸν οὔσα σιτίον, ἀλλὰ λάχανον. οὐ μὴν εὐχρυσὸν γ'
ἐστὶν ἔδεσμα κράμβη, καθάπερ ἡ θριδάξ, ἀλλὰ καὶ μοχθηρὸν
ἔχει καὶ δυσώδη τὸν χυλόν. ἐπιφανὲς δ' εἰς οὖρησιν οὐτ' 10
ἀγαθὸν οὔτε κακὸν ἐξ αὐτῆς ἀποβαῖνον εἰπεῖν ἔχω. τοῦτο
τὸ λάχανον οἱ τὴν ἐπίτριπτον ψευδοπαυδείαν ἀσκοῦντες
ὀνομάζουσιν ἀξιούσι ράφανον, ὥσπερ τοῖς πρὸ ἐξακοσίων ἐτῶν
Ἀθηναίοις διαλεγομένων ἡμῶν, ἀλλ' οὐχὶ τοῖς νῦν Ἑλλήσιν,
οἷς ἅπασιν ἔθος ἐστὶν ἐπ' ἄλλου φυτοῦ τὸ τῆς κράμβης 15
ὄνομα φέρειν.

Cap. XLV. Περί βλίτου καὶ ἀτραφάξου. Ὑδατω-
δέστατα λαχάνων ἐστὶ ταῦτα καί, ὥς ἂν εἴποι τις, ἀποιό-
τατα τῆς κολοκύνθης ἥτοι μᾶλλον ἢ πάντως γ' οὐχ ἦτον,
ὅταν ἐψηθῆντα τύχη δηλονότι· μόνη γὰρ ἐν τοῖς τοιοῦτοις 20
ἡ θριδάξ ἐκατέρως ἐσθίεται. κατανοήσας δὲ τις ἀτραφάξου
τε καὶ βλίτου τὴν διὰ τῆς γεύσεως ποιότητα κἄπει' ἀνα-
μνησθεὶς κράμβης, ἐν τῷ μέσῳ συγχωρήσει τὴν θριδάκα
τῶν τε λαχάνων τούτων εἶναι καὶ τῆς κράμβης, ἐπειδὴ
ξηραίνει μὲν ἱκανῶς ἐκείνη, ταῦτα δ' ὑδατώδη τελέως ἐστί. 25
καὶ διὰ τοῦτ' ἐμβάλλοντες ὄξος, οὐκ ἐκ μόνων ἐλαίου τε

2 ξηραίνει — ὀφθαλμός ex. Orib. II 5 (I p. 76) et III 33 (I p. 252) || ἀλλήλαις scripsi: ἀλλήλοις codd. || 4 τύχη P || ὁ σύμπαρ P Orib. σύμπαρ ὁ v W || 6 ἡ κράμβη δὲ P ἡ δὲ κρ. v || 7 τε P τε τὴν W τὴν v || 8 οὐ P εἰ v || στερεὸν οὐκ v || λάχανον W χαῖνον P v solidus cibus ens sed lakanum M || οὐ μὴν — χυλόν ex. Orib. l. l. || γε P om. v || 9 θριδάξ P Orib. θριδακίνη v || καὶ ante μοχθηρὸν om. P || 11 γε ἔχω P || 15 οἷς om. P || ἐστὶν A W om. P ἐστὶν οὐκ v quibus omnibus consuetudo est de alia planta caulis nomen ferre M || 17 ἀτραφάξου x. βλίτου v || Ὑδατωδέστατα — ἀποία ex. Orib. II 6 (I p. 76). ὑδατωδέστατα W Orib. aquosissima M ὑδατωδέστερα P v || 18 εἰσὶ P || ἀποιότατα W Orib. ἀποία P v M || 19 ἥτοι om. P || γ' add. W om. P v || 24 τε P om. v || ἐπεὶ δὲ P || 26 καὶ om. P || ἐπεμβάλλοντες P

καὶ γάρου προσφέρονται μᾶλλον αὐτά· κακοστόμαχα γάρ 634
 ἐστὶν ἄλλως λαμβανόμενα. λέλεκται δ', ὡς τὰ τοιαῦτα
 λάχανα ῥέπει μὲν πως ἐπὶ τὸ ῥαδίως ὑπιέναι, καὶ μάλιστα
 5 ὅταν ἔχη τι μετὰ τῆς ὑγρότητος ὀλισθηρόν. οὐ μὴν ἰσχυράν
 γε τὴν κάτω ῥοπήν, ἀλλὰ βραχεῖαν ἔχει διὰ τὸ μηδεμίαν
 ὑπάρχειν αὐτοῖς ἢ δοιμεῖαν ἢ λιτωδὴ ποιότητα πρὸς
 ἔκκρισιν ἐπεγείρουσαν τὴν γαστέρα. πρόδηλον δ', ὅτι καὶ
 τὴν ἀφ' ἐαυτῶν τροφήν ἐλαχίστην δίδωσι τῷ σώματι.

Cap. XLVI. Περὶ ἀνδράχνης. Ὡς ἔδεσμα μὲν
 10 ὀλίγην τε τροφήν ἔχει καὶ ταύτην ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ
 γλισχραν, ὡς φάρμακον δ' αἰμωδίαν ἰᾶται διὰ τὴν ἀδηκτον
 γλισχροτήτα, περὶ ἧς ἐπὶ πλεον ἐν τῇ τῶν εὐπορίστων
 φαρμάκων πραγματείᾳ λέλεκται.

Cap. XLVII. Περὶ λαπάθου. Δύναται τις, ὡς καὶ
 15 πρόσθεν ἔφην, ἀγριον εἶναι φάναι τεῦτλον αὐτό, παρα-
 πλήσιον ὑπάρχον οὐ τῇ γεύσει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει
 τῷ κηπευομένῳ τεύτλῳ. ἐπεὶ δὲ τὸ τεῦτλον ἥδιόν ἐστι
 τοῦ λαπάθου, διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐσθίουσιν αὐτὸ πάντες
 ἄνθρωποι. διὰ τοῦτ' οὖν οὐδ' ἐγὼ δεήσομαι λόγου τινὸς 635
 20 περὶ λαπάθου, περὶ τοῦ τεύτλου πάνθ' ὅσα προσήκει
 προειρηκώς.

Cap. XLVIII. Περὶ ὀξύλαπαθου. Καὶ τοῦνομ' ἐμ-
 φαίνει τοῦ φρυτοῦ τοῦδε τὴν ποιότητα καὶ τὴν δύναμιν· ἐστὶ
 γάρ λαπάθον ὀξύ. τὸ μὲν οὖν λαπάθον οὐκ ἂν τις ὤμῳ
 25 φάγοι, καθάπερ οὐδὲ τὸ τεῦτλον, ὀξύλαπαθον δ' ἐσθίουσιν
 ὤμῳ ἐπὶ τῆς ἀγροικίας αἱ τε κιντῶσαι γυναῖκες ἐνίοτε καὶ
 τινα τῶν περιέργων παιδίων. εὐδὴλον δ', ὅτι καὶ τοῦτο
 τῶν ἀτρώφων λαχάνων ἐστὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τὸ λάπαθον.

1 γάρ ἐστ' P ἐστὶν om. v || 2 λέλεκται — τῷ σώματι exc. Orib. II
 6 (I p. 77) || 4 ὅταν P Orib. ἂν v || τι W Orib. om. Pv || 5 διὰ τὸ cf.
 Orib. I p. 244 || 6 λιτωδὴ PW νιτρ. v || 8 ὀλιγίστην P || 9 Ὡς —
 γλισχροτήτα exc. Orib. II 7 (I p. 77) || ἔδεσμα μὲν P ἐδέσμαι μὲν
 χρῶνται τινες v ut cibus quidem paucum alimentum habet M || 10 τε
 P δὲ v || 11 γλισχρον P || 13 λέλεκται P dictum est M λέγεται v W ||
 14 Capitula XLVII et XLVIII om. P || καὶ add. W om. v ut et
 prius M || 15 παραπλήσιον — ἄνθρωποι exc. Orib. II 8 (I p. 77) ||
 19 ἄνθρωποι W Orib. οἱ ἄνθρ. v || 20 ὅσα] ἃ W || 21 προειρηκώς W
 ειρηκώς v cum praedixerim M || 24 τὸ μὲν — ἀγροικίας exc. Orib. II 9
 (I p. 78) || 26 τε W om. v || ἐνίοτε δὲ v

Cap. XLIX. *Περὶ στρύχνου.* Τῶν ἐσθιομένων λα-
χάνων οὐδὲν οἶδα τοσαύτην ἔχον στυψιν, ὅσην τὸ στρύχνον.
εἰκότως οὖν ὡς τροφῇ μὲν αὐτῷ σπανιάκις, ὡς φαρμάκῳ
δὲ συνεχῶς χρῶμεθα. δραστήριον μὲν γάρ ἐστιν, εἰς ὅσα
ψύξεως στυφούσης ἐστὶ χρεία, τροφὴν δ' ἐλαχίστην ἔχει. 5

Cap. L. *Περὶ ἀκανθωδῶν φυτῶν.* Ἀνίσχοντα τῆς
636 γῆς ἄρτι τὰ τοιαῦτα φυτὰ πρὶν εἰς ἀκάνθας αὐτῶν τελευ-
τῆσαι τὰ φύλλα πολλοὶ τῶν ἀγροίκων ἐσθίουσιν οὐκ ὡμὰ
μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ὕδατος ἔψοντες, ἐναποβάπτοντες τὰ
μὲν ὡμὰ γάρῳ καὶ ὄξει, τὰ δ' ἐφθὰ τοῦτοις αὐτοῖς ἐπιχέοντες 10
ἔλαιον. ὅτι δ' ἐλαχίστην τροφὴν ἔχει πάντα τὰ λάχανα καὶ
ταύτην ὑδατῶδη τε καὶ λεπτὴν, ἔμπροσθεν εἰρηται, τὰ δ'
οὖν ἀκανθώδη μετρίως ἐστὶν ἐστόμαχα. τούτων τῶν
φυτῶν καὶ σκόλυμός ἐστι καὶ ἀτρακτυλὶς καὶ ἡ καλουμένη
λευκάκανθα δίψακός τε καὶ κνήκος καὶ τραγάκανθα καὶ 15
ἀτραγὶς ἢ τε τιμωμένη μεζόνως ἢ προσήκει κινάρα.

[Cap. LI. *Περὶ κινάρας.*] Καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ πάντη
φρέγοντες τὸ σύνηδες οὐ διὰ τοῦ κ καὶ ι τὴν πρώτην συλ-
λαβὴν ὀνομάζοντες, ἀλλὰ διὰ τοῦ κ καὶ ν. κακόχυμον δ'
ἐστὶν ἔδεσμα, καὶ μάλιστα ὅταν ἤδη σκληροτέρα γένηται. 20
καὶ γὰρ τὸν χολώδη χυμὸν ἐν αὐτῇ πλείονα τηρικαυτ' ἴσχει
καὶ τὴν ὀλὴν οὐσίαν ξυλωδεστέραν, ὥστ' ἐκ μὲν ταύτης
μελαγχολικὸν γεννᾶσθαι χυμὸν, ἐκ δὲ τοῦ χυλοῦ τοῦ κατ'
αὐτὴν λεπτὸν καὶ πικρόχολον· ἄμεινον οὖν ἀρέψοντας αὐτὴν
637 οὕτως ἐσθίειν, εἰ μὲν δι' ἐλαίου καὶ γάρου καὶ οἶνου προσ- 25
φέροιτό τις, ἐπεμβάλλοντα κορίανον, εἰ δ' ἐν λοπάδι σκευά-
ζων ἢ ταγηνίζων, ἄνευ τούτου. πολλοὶ γάρ καὶ οὕτως
ἐσθίουσι τὰς οἶον κεφαλὰς αὐτῶν, ὡς ὀνομάζουσι σφονδύλους.

1 Τῶν — χρεία exc. Orib. II 10 (I p. 78) || 2 ἔχον P ἔχοντα v ||
τὸ στρύχνον P ὁ στρύχνος v || 6 Ἀνίσχοντα — κινάρα exc. Orib. II 11
(I p. 79) || 9 ἐναποβάπτοντας P || ante τὰ add. δὲ v || 10 τοῖς αὐτοῖς P ||
12 τε P om. v || 15 κνήκος P || 16 ἀτραγὶς P astractis M || τιμωμένη
P τετιμωμένη v || 17 Haec ab eis quae antecedunt separanda, non sunt,
cum artissime cum illis cohaereant. Recte igitur neque in WM neque
apud Oribasium capituli nota praescripta est. || οἱ πάντη P οἱ πάντες
A πάντες οἱ v || 18 τοῦ ante ι add. v W || 19 κακόχυμον — ἐσθίειν exc.
Orib. II 11 (I p. 79) || 21 πλείονα P || 22 ξυλωδεστέραν P Orib. magis
ligneam M σκληροδεστέραν v || καὶ ἐκ P || μὲν om. P || 27 τηγανίζων
P || τούτου W τούτων P v || καὶ P om. v enim et sic M || 28 σφονδύλους
P σπονδ. v sfondilos M

Cap. LII. *Περὶ σελίνων καὶ ἵπποσελίνων καὶ σίων καὶ σμυρνίου. Πάντα ταῦτ' ἐστὶν οὐρητικά. συνηθέστατα δ' αὐτῶν, ὅτι καὶ ἡδίων καὶ εὐστομαχώτερα, τὰ σέλινα· τὸ δ' ἵπποσέλινον καὶ σίον ἀηθέστερα. τὸ μὲν οὖν σμύρνιον*
οὐκ ἀηθες. ἐν γοῦν τῇ Ῥώμῃ πάμπολυ πιπράσκειται. δριμύτερον δ' ἐστὶ καὶ θερμότερον πολλῶ τοῦ σελίνου καὶ τι καὶ ἀρωματώδες ἔχει. μᾶλλον τ' οὖν οὐρητικόν ἐστι σελίνου καὶ ἵπποσελίνου καὶ σίου καὶ γυναιξὶ κινεῖ τὰ καταμήνια. ποιεῖ δὲ καὶ κανλὸν ἥρος ὥρα, δυνάμενον μὲν ὤμὸν ἐσθθε-
σθαι παραπλησίως τοῖς φύλλοις, ἃ διὰ τοῦ χειμῶνος ἦν μόνον τῷ φυτῷ μηδέπω κανλὸν ἔχοντι, καθάπερ οὐδὲ τὸ σέλινον. ὕστερον δὲ προσγενομένου τοῦ κανλοῦ τὸ σύμπαν ἡδίων γίγνεται, κἂν ὤμὸν ἐσθίῃ τις αὐτὸ κἂν ἐφθὼν εἴτ' ἐξ ἐλαίου τε καὶ γάρου τύχοι βουληθεὶς εἴτε καὶ οἴνου προσεπ-
εμβάλλοι τι καὶ ὄξους. ἔνιοι δὲ δι' ὄξους μόνου καὶ γάρου 638
ἐσθίουσι, καθάπερ τὰ σέλινα. τινὲς δὲ τούτοις ἐπεμβάλλουσιν ἐλαίου βραχύ. τὸ δ' ἵπποσέλινόν τε καὶ σίον ἔψοντες ἐσθίουσιν· ὤμὸν γὰρ ἐκάτερον αὐτῶν ἀηδὲς φαίνεται. τὰ γε μὴν σέλινα καὶ τὰ σμύρνια καὶ τοῖς τῆς Θριδάκος φύλ-
λοις μινύοντες προσφέρονται τινες· ἀποιότερον γὰρ οὖσα λάχανον ἢ Θριδάξ ἔτι τε ψυχρὸν ἔχουσα χυμὸν ἡδίων τε ἄμα καὶ ὠφελιμωτέρα γίγνεται, τῶν δριμέων τι προσλαμβάνουσα· κατὰ τοῦτο γοῦν ἔνιοι καὶ τὰ τῶν εὐζώμων καὶ τὰ τῶν πρᾶσων φύλλα μινύουσιν ἀπ' αὐτῆς. εἰσὶ δ' οἱ καὶ τὰ
τῶν ὠκίμων. ὀνομάζουσι δ' ἐν Ῥώμῃ συνήθως ἡδη πάντες οὐ σμύρνιον, ἀλλ' ὀλούσατρον τὸ λάχανον τοῦτο. καὶ τις ἴσως αὐτὸ τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἀριθμεῖν ἐν ταῖς τροφαῖς ἀξιώσει,

1 σελίνου P || ἵπποσέλινου P || καὶ σμυρνίου καὶ σίου P || 2 Πάντα—σέλινα exc. Orib. II 12 (I p. 80) || 3 ὅτι P Orib. ἔτι v || 4 οὖν] τοι P || 5 γοῦν] γὰρ P || δριμύτερον—σίον exc. Orib. l. l. || 7 καὶ post τι om. P || 8 τὰ om. P || 9 μὲν P om. v possibilem quidem M || 10 διὰ] δὴ P || 12 προσγενομένου PA προγ. v adveniente stipite M || 14 τε P om. v || τύχη P || καὶ (ante οἴνου) add. P om. v || προσεπεμβάλλοι P προσεπεμβάλλον v || 15 τι καὶ P εἴτε v || δὲ P δὲ καὶ v || μόνου καὶ γ. P καὶ γ. μόνον v cum aceto solo et garo M || 17 τὸ δ'—προσλαμβάνουσα exc. Orib. l. l. || τε om. P || 19 τοῖς P Orib. om. v || θριδάκης P || 20 ἀποιότερον P Orib. magis enim sine qualitate M ἀποιον v || 21 χυμὸν v W χυλὸν P || 22 προσλαβοῦσα P || 24 αὐταῖς PA miscet ipsis v || τὰ P om. v

καθάπερ οὐδὲ τὸ σίον οὐδὲ τὸ ἵπποσέλινον οὐδ' αὐτὸ τὸ
σέλινον· εἶναι γὰρ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τῶν σιτίων ὄψα,
καθάπερ καὶ τὰ κρόμμνα καὶ τὰ σκόροδα πράσα τε καὶ
ἀμπελόπρασα καὶ πᾶνθ' ἀπλῶς τὰ δριμέα. τούτου δὲ τοῦ
γένους ἐστὶ καὶ πήγανον καὶ ὕσσωπον ὀρίγανόν τε καὶ 5
μάραθρον καὶ κορίανον, περὶ ὧν ἐν τοῖς ὀψαρτυτικοῖς συγ-
639 γράμμασι λέγεται, κοινοῖς μὲν πῶς οὖσιν ἰατροῖς τε καὶ
μαγείροις, ἔχουσι δὲ τέλος καὶ σκοπὸν ἴδιον. ὠφελείας γὰρ
ἡμεῖς στοχαζόμεθα τῆς ἐκ τῶν ἐδεσμάτων, οὐχ ἡδονῆς. ἐπὶ
δ' ἐνίων ἢ κατὰ τὴν ἐδωδὴν ἀηδία μέγα μέρος εἰς ἀπειρίαν 10
συμβάλλεται· κατὰ τοῦτ' οὖν μετρίως ἡδύνειν αὐτὰ βέλτιόν
ἐστίν· ἢ δὲ τῶν μαγείρων ἡδονὴ μοχθηροῖς οὕτως ἀρτύμασιν
ὥς τὸ πολὺ χρηῖται συνήθως, ὥς ἀπειρίαν μᾶλλον ἢ εὐπε-
ψίαν αὐτοῖς ἔπεςθαι.

Cap. LIII. Περὶ εὐζώμου. Θερμαίνει σαφῶς πᾶν 15
τοῦτο τὸ λάχανον, ὥστ' οὐδὲ μόνον ἐσθίειν αὐτὸ ῥάδιον
ἀνευ τοῦ μῖξαι τοῖς φύλλοις τοῖς θριδακίνης. ἀλλὰ καὶ
σπέρμα γεννᾶν πεπίστευται καὶ τὰς πρὸς συνοουσίαν ὁρμὰς
ἐπεγείρειν. κεφαλαλγὲς δ' ἐστί, καὶ μᾶλλον ἐάν τις αὐτὸ
μόνον ἐσθίῃ. 20

Cap. LIV. Περὶ ἀκαλήφης, ἣν καὶ κνίδην ὀνομάζουσι.
Τῶν ἀγρίων βοτανῶν ἓν τι καὶ τοῦτ' ἐστίν, λεπτομερῇ
δύναμιν ἔχον. εἰκότως οὖν ὥς τροφῇ μὲν οὐδεὶς αὐτῇ
χρηῖται χωρὶς τοῦ μεγίστῳ πιεσθῆναι λιμῷ. χρήσιμον δ'
640 ἐστὶν ὥς ὄψον τε καὶ φάρμακον ὑπακτικὸν γαστροῦς. 25

Cap. LV. Περὶ γιγγιδίου καὶ σκάνδικος. Πλεῖστον
ἐν Συρίᾳ τὸ γιγγίδιον φέεται καὶ βιβρώσκεται παραπλήσιον
τῷ παρ' ἡμῖν σκάνδικῳ. πᾶν δ' ἐστὶν εὐστόμαχον, ἐάν
τ' ὠμὸν ἐάν τε καὶ ξέσας αὐτὸ βούλῃ προσφέρεσθαι. μακρο-
τέρας δ' ἐψήσεως οὐκ ἀνέχεται. προσφέρονται δ' αὐτὸ τινες 30

1 οὐδ' αὐτὸ τὸ σέλινον add. P om. v neque equinum apium
neque ipsum apium M || 4 καὶ πάντα ἀπλῶς τὰ δριμέα om. P ||
6 μάραθρον codd. || γράμμασι P || 8 δὲ] τε P || 9 ἐκ Pom. v ex cibis M ||
ἐπὶ] ἐπεὶ P || 11 οὖν om. PW || 15 Θερμαίνει — ἐσθίῃ exc. Orib. II 13
(I p. 81) || 18 συνοουσίαν P Orib. τὴν συν. v || 19 κεφαλαλγῶδες P || ἂν
P || 22 λεπτομερῇ — γαστροῦς exc. Orib. II 14 (I p. 81) || 26 καὶ σκάν-
δικος om. P || 27 τὸ om. P || παραπλήσιον — μετέχει exc. Orib. II 15
(I p. 81—82) || 29 καταξέσας P || 30 δ'] γὰρ P || ἀνέχεται P Orib. ἀνέ-
σχονται A ἀνίσχονται v

δι' ἐλαίου καὶ γάρου, τινὲς δὲ καὶ οἶνον ἢ ὄξος ἐπεμβάλλοντες· καὶ πολὺ γε μᾶλλον εὐστόμαχόν τ' ἐστὶ καὶ τοὺς ἀποσίτους προτρέπει μετ' ὄξους ἐσθιόμενον. εὐδηλον δ', ὅτι καὶ τοῦτο τὸ βοτάνιον φάρμακόν ἐστι μᾶλλον ἢ τροφή·
 5 καὶ γὰρ τοὶ καὶ στυψέως καὶ πικρότητος σαφοῦς οὐκ ὀλίγης μετέχει.

Cap. LVI. *Περὶ ὠκίμου.* Ὅψω μὲν καὶ τούτῳ χρῶνται πολλοὶ δι' ἐλαίου καὶ γάρου προσφερόμενοι, κακοχυμώτατον δ' ἐστὶ καὶ διὰ τοῦτο καταψεύδονται τινες αὐτοῦ
 10 φάσκοντες, εἰ τριφθὲν ἐμβληθεῖν χύτρα καὶνῇ, τάχιστα γεννᾶν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις σκορπίους, καὶ μάλιστα δ' ὅταν ἐν ἡλίῳ τις ἐκαστης ἡμέρας θερμαίνῃ τὴν χύτραν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ψεῦδός ἐστι, κακοχύμον δὲ καὶ κακοστόμαχον καὶ δύσ- 641 πεπτον εἶναι λάχανον ἀληθῶς ἂν εἴποις αὐτό.

Cap. LVII. *Περὶ μαράθου.* Καὶ αὐτόματον μὲν ἐνίοτε φέυεται τοῦτο καθάπερ καὶ τὸ ἄνηθον, ἀλλὰ καὶ σπείρουσιν αὐτὸ κατὰ τοὺς κήπους καὶ χρῶνται συνεχέστατα μὲν εἰς τὰς ἀρτύσεις ἀνήθω, τῷ μαράθῳ δὲ καὶ ὡς ὄψω.
 καὶ γὰρ ἀποτίθενται παρ' ἡμῖν αὐτό, παραπλησίως
 20 πυρέθρῳ καὶ τερμίνθῳ συντιθέντες, ὡς εἰς ὄλον ἐνιαυτὸν εἶναι χρήσιμον, ὥσπερ καὶ τὰ κρόμμνα καὶ τὰς γογγυλίδας ἕτερά τε τοιαῦτα. τὰ μὲν δι' ὄξους μόνον, τὰ δὲ δι' ὀξάλης συντιθέμενοι.

Cap. LVIII. *Περὶ ἀσπαράγων.* Εἴτε διὰ τοῦ φ λέγειν 25 ἐθέλοις τὴν δευτέραν συλλαβὴν τῶν ἀσπαράγων εἴτε διὰ τοῦ π, καθάπερ ἅπαντες, οὐ νῦν πρόκειται σκοπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀντικίξειν τῇ φωνῇ σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς δγιάειν ἐθέλουσι γράφεται ταῦτα, ἅν, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Πλάτωνος, μήτε γράμματα μήτε νεῖν ἐπίστωνται. καλούντων

4 μᾶλλον ἐστὶ P || 8 κακοχυμώτατον — σκορπίους exc. Orib. II 16 (I p. 82) || 9 κακοχυμώτατον Orib. pessimi autem chymi est M κακοχυμότερον Pv || καταψεύδονται P προσεπιψεύδονται v προσεπικαταψεύδονται W Orib. || 14 εἴποι τις P utique dices ipsum M || 15 μαράθου W μαράθρου Pv || 16 ἐνίοτε om. P || 18 τῷ μαράθῳ P μαράθῳ v || καὶ add. P om. v autem et ut M || 20 τερμίνθῳ x. πυρ. P || ἐνιαυτὸν εἶναι P εἰ. ἐν. v || 22 ἕτερά τε P καὶ ε. τε v || post ὄξους add. συντιθέμενοι P || 25 ἐθέλεις P || εἴτε διὰ τοῦ π post ἀσπαράγων colloc. P post ἐθέλεις v || 27 τὴν φωνὴν P cf. p. 584 || 28 τούτῳ PA W || τὸ om. A || 29 Πλάτωνος] Legg. 689 D || νεῖν P νοῦν v || ἐπίστωνται W ἐπίσταται P ἐπίστανται v

οὖν τῶν νῦν Ἑλλήνων σχεδὸν ἀπάντων τοὺς ἀπαλοὺς
 642 καυλοὺς, ὅταν αὐξάνονται πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ τε καὶ
 σπέρματος ἐκβολήν, ἀσπαράγους διὰ τοῦ π, τὴν δύναμιν
 αὐτῶν ἐροῦμεν, ἐπιτρέψαντες ὅπως ἂν ὀνομάξωιν ἐθέλωσιν
 οἱ χρώμενοι. πολλὰ μὲν οὖν τῶν λαχάνων τε καὶ ὅλως 5
 τῶν φυτῶν γεννᾶν πέφυκεν ἐκβλαστήματα τοιαῦτα, πάντα
 δ' οὐκ ἐσθίουσιν αὐτά. καὶ διὰ τοῦτο περὶ τῶν συνηθεστέρων
 ὁ λόγος ἡμῖν ἔσται, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐποιήσαμεν.
 ὁ μὲν οὖν τῆς κράμβης, ὃν καὶ κῦμα καλοῦσιν ἔνιοι, κατὰ
 συναίρεσιν ἔμοι δοκεῖν τοῦ διὰ τριῶν συλλαβῶν ὀνόματος 10
 λεγομένου τοῦ κῦμα, τῆς κράμβης αὐτῆς ἦττον ξηραίνει.
 καίτοι τῶν ἄλλων λαχάνων ξηρότερος τὴν κράσιν ὁ καυλὸς
 τῶν φύλλων ἐστὶν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐγγὺς
 ἢ τοῦ τὸν καρπὸν ἀποχεῖν. λέγω δ' ἄλλα λάχανα τοιαῦτ'
 εἶναι, θριδακίνην ἀνράφαζυν βλίτον τεῦτλον μαλάχην. 15
 ἔμπαλιν δὲ ῥαφανίδος τε καὶ γογγυλίδος καὶ νάπνος καὶ
 καρδάμου καὶ πυρέθρου καὶ πάντων σχεδὸν ὅσα δοριμέα καὶ
 θερμὰ τὸν ἀσπάραγον ὑγρότερον εἶναι συμβέβηκε. ποιεῖ δὲ
 καὶ βολβὸς καὶ σέλινον καὶ σίον εὐζωμόν τε καὶ ὠκιμον
 643 ὀξυλάπαθόν τε καὶ λάπαθον ἀπασαί τε σχεδὸν αἱ λαχανώδεις 20
 πόαι τοιοῦτόν τινα πρὶν ἐκκαρπῆσαι καυλόν· ἐκκαρπησάντων
 δὲ ξηραίνεται τε καὶ ἄχρηστος εἰς ἐδωδὴν ἀνθρώπων γί-
 γνεται. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα δι' ὕδατος ἐψηθέντα μετ'
 ἐλαίου καὶ γάρου προσφέρονται, βραχέος ὄξους ἐπεμβάλ-
 λοντες· ἡδίω τε γὰρ οὕτω καὶ εὐστομαχώτερα γίγνεται, 25
 τροφήν μέντοι τῷ σώματι δίδωσιν ὀλίγην τε καὶ οὐκ εὐχυμον.

1 νῦν W om. Pv vocantibus igitur modernis graecis M || 2 τε om. P || 4 ἐπιτρέψαντες P ἐπιτρέψοντες v || 5 τε om. P || ὅλως om. P || 9 ὁ μὲν — φύλλων ἐστὶν exc. Orib. II 17 (I p. 82) et III 33 (I p. 252) || ὃν W δ Pv || 10 διαίρεσιν P || δοκεῖ PW || 11 κῦμα W κνήματος Pv || 13 τῶν φύλλων] ὁ τῶν ἀσπαράγων W quamvis aliorum olerum siccus caulis germen asparagis est M || ἐπὶ om. P || 14 ἢ P ἢ καὶ v ἢ δὲ A prope sit M || 16 ἔμπαλιν — συμβέβηκε exc. Orib. III 33 (I p. 252) || δὲ W Orib. τε A τὸν v om. P e contra autem M || ἀσπαράγον καὶ add. ante γογγυλίδος v om. P A Orib. || 18 τὸν ἀσπάραγον add. P Orib. om. v asparagum humidiores esse M || 20 σχεδὸν αἱ add. P om. v omnesque fere olerales herbae M || 21 ἐκκαρπῆσαι P ἐκκαρπεῖν v || 25 ἡδίω τε P ἡδύ-τερα v || γίγνεται P γίνονται v

Ἐτερον δὲ γένος ἀσπαράγων ἐπὶ τοῖς θαμνώδεσι φυτοῖς
 γιγνόμενον, ὄξυμυρσίνη τε καὶ χαμαιδάφνη καὶ ὄξυακάνθη,
 καὶ τούτων ἕτεροί τινες, ὁ μὲν βασιλικός, ὁ δ' ἔλειος ὀνο-
 μαζόμενος, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῆς βρουωνίας ἕτερος τῶνδε.
 5 πάντες δ' εἰσὶν εὐστόμαχοί τε καὶ διουρητικοὶ καὶ βραχὺ
 τὸ τρόφιμον ἔχοντες. εἰ μέντοι πεφθεῖεν καλῶς οἱ τοιοῦτοι,
 τροφιμώτεροι τῶν ἐπὶ τοῖς λαχάνοις ἀσπαράγων εἰσὶν, ὅσῳ
 καὶ ξηρότεροι. ὁμοιότης δὲ τίς ἐστι τοῖς τε τῶν θάμνων
 καὶ τοῖς τῶν δένδρων βλαστήμασιν, οὐκ ἀκριβὴς ταυτότης.
 10 καὶ γὰρ ξυλωδέστερα τὰ τῶν δένδρων, διὸ καὶ ῥητέον ἐφεξῆς 644
 ὑπὲρ αὐτῶν ἰδίᾳ.

Cap. LIX. Περί βλαστῶν. Οἱ βλαστοὶ τῶν δένδρων
 τε καὶ θάμνων ἀναλογίαν ἔχουσι τοῖς ἐπὶ τῶν λαχάνων
 ἀσπαράγοις. ἐκβλαστήματα γὰρ εἰσι κακῆνοι πρὸς καρποῦ
 15 γένεσιν ἐξορμώντος τοῦ φυτοῦ. διαφέρουσι δὲ τῷ τῶν
 δένδρων μὲν τὸ στέλεχος αἰεὶ διαμένειν ἀνάλογον ὑπάρχον
 τῷ κατὰ τὰ λαχανώδη τε καὶ ποώδη καυλῷ, τὸν δ' ἐπὶ
 τούτων καυλὸν ἐπέτειον εἶναι. πάντες μὲν οὖν οἱ βλαστοὶ
 τῶν δένδρων τε καὶ θάμνων ἐψηθέντες ἐν ὕδατι βιβρώ-
 20 σκεσθαι δύνανται, πλὴν εἰ τινες αὐτῶν ἦτοι γ' ἀηδεῖς ἢ
 φαρμακώδεις εἰσὶν· οὐ μὴν ἐσθίουσί γ' αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι
 διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων ὅσα βελτίω τούτων ἀφθονίαν.
 ἐν λιμῷ δ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐπὶ τὴν ἐδωδὴν αὐτῶν ἔρχον-
 ται· τρέφουσι γὰρ πῶς, ἂν καλῶς πεφθῶσι, καὶ αὐτοί·
 25 καλλίους δ' αὐτῶν εἰσὶν οἱ τῆς τερμίνθου τε καὶ ἄγρου καὶ
 ἀμπέλου καὶ σχίνου καὶ βάτου καὶ κυνοσβάτου. παρ' ἡμῶν
 δὲ καὶ συντιθέντες εἰς ὄξος ἢ ὀξάλμην τοὺς τῆς τερμίνθου
 βλαστοὺς ἀποτίθενται.

645

Cap. LX. Περί τῆς ἐν τοῖς μέρεσι τῶν ἐσθιομένων
 30 φυτῶν διαφορᾶς. Ἐβουλόμην ἂν ἀληθῆ τὸν Μνησιθέου

Cap. LIX. Περί ἑτέρου γένους ἀσπαράγων v, om. PM || "Ἐτε-
 ρον — ἔχοντες exc. Orib. II 17, 2 (I p. 82) || 2 ὄξυμυρσίνη Orib. ὄξυ-
 μυρσίνης P || χαμαιδάφνη Orib. χαμαιδάφνης P || ὄξυακάνθη P ὄξυακάνθα
 v ὄξυακάνθη emend. Daremberg || 4 ὥστε καὶ P || 5 οὐρητικοὶ Orib. ||
 6 τὸ om. PA || 10 καὶ ἐστὶ P || 17 τῷ τῶν P || καυλῶν P || 18 τῶνδε
 P || μὲν P om. v || 20 αὐτῶν add. P om. v || γ' add. P om. v || 21 γ'
 post ἐσθίουσι add. P om. v || 24 ἂν P || καὶ αὐτοὶ post ἂν colloc. v ||
 25 ἄγρου P || 26 σχίνου P σχοίνου v lentisci M || 27 τερμίνθης P ||

λόγον ὑπάρχειν, ὃν ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔγραψεν. οἱ γὰρ καθόλου λόγοι διὰ βραχείας λέξεως πολλὰ διδάσκουσιν, διὰν ἀληθεῖς ὦσιν, ὥσπερ γε καὶ μεγάλα βλάπτουσιν οὐκ ἀληθεύοντες. ἔστι δ' ἃ λέγει καθόλου περὶ τῶν ἐν τοῖς φρυτοῖς μορίων ὁ Μνησίθεος, ταῦτα· „Πρῶτον μὲν οὖν αἱ 5 ῥίζαι πᾶσαι δύσπεπτοί τ' εἰσὶ καὶ ταρακτικάι, λέγω δ' οἷον ῥαφανίδας σκόροδα κρόμμυνα γογγυλίδας καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. ὧσων γὰρ ἡ ῥίζα καὶ τὸ κατὰ γῆς πεφυκὸς ἐδώδιμὸν ἔστι, ταῦτα πάντα εἰς τὴν δύσπεπτον ιδέα καὶ καταχωρίζεται. συμβαίνει γὰρ τὰς τροφὰς ἐκ τῶν ῥιζῶν ἅπασιν τοῖς μέρεσι 10 τῶν φρυμένων ἀναπέμπεσθαι. συνάγουσιν οὖν εἰς ἑαυτὰς ὑγρότητα πολλὴν αἱ ῥίζαι καὶ ταύτην ἀπεπτον. ἔχουσι τὴν πλείστην· οὐ γὰρ ἐνδέχεται πεπεμμένην αὐτὴν εἶναι πᾶσαν. τὸ γὰρ πεπεμμένον δοκεῖ τετελειῶσθαι, τὸ δ' ἐν ταῖς ῥίζαις ὑγρὸν ἐτέρωθεν δεῖ λαβεῖν τὸ τέλος τῆς πέψεως, 15

646 διαδοθὲν ἐπὶ τὰ μόρια τοῦ φρυμένου. πάντα γὰρ ἀπὸ τῆς ῥίζης τρέφεται. διόπερ ἀναγκαῖον ἀπέπτους αὐτόθι τὰς ὑγρότητας εἶναι. συνειλεγμένοι γὰρ ἐνταῦθα προσμένουσι τὸ τέλος τῆς ἄνω πέψεως. ὥστ' ἐν ταῖς ῥίζαις εὐλογον ἀκατεργάστους εἶναι τὰς πλείστας ὑγρότητας. εἰκὸς οὖν 20 καὶ τοῖς ἡμετέροις σώμασιν ἀπὸ τούτων ὑγρὰν τὴν τροφήν καταλείπεσθαι καὶ ταραχώδη.“ αὕτη σοι [καὶ] ἡ τοῦ Μνησιθέου ῥῆσις, ἄχρι μὲν τοῦ λόγου πιθανή, τῇ πείρᾳ δὲ κρινομένη ψευδής. αἱ γοῦν ῥαφανίδες τὴν ῥίζαν ἔχουσι πολὺν δριμνιτέραν τοῦ τε κανλοῦ καὶ τῶν φύλλων· ὥσαύτως 25 δὲ καὶ τὸ κρόμμυον ἀμπελόπρασον τε καὶ πρᾶσον καὶ σκόροdon. εἰ δὲ καὶ τεύτλον καὶ μαλάχης καὶ γογγυλίδος ἐθέλοις παραβάλλειν τὴν ῥίζαν τοῖς φύλλοις, ἰσχυροτέραν εὐρήσεις τὴν δύναμιν, ὥσπερ γε καὶ τῆς ἀλθαίας, ἥπερ ἀγρία τις εἶναι δοκεῖ μαλάχη. δηλοῖ γοῦν καὶ αὐτῆς ἡ ῥίζα 30

1 ἔγραψεν P ἔγραψεν v || 3 διὰν γε v || καὶ W om. P v sicut et multum nocent M || 7 ῥαφανίδας P ῥαφανίδες v || γογγυλίδας P γογγυλίδες v || 8 τῆς γῆς v τῆς om. P || 9 ταῦτα πάντα P πάντα τὰ τοιαῦτα v haec omnia M || 11 ἑαυτὰς P αὐτὰς v || 12 ἀπεπτον P δύσπεπτον v || 13 οὐ γὰρ P οὐδὲ γὰρ v || 15 λαβεῖν δεῖ P || 16 τὸ διαδοθὲν P || 20 ποιότητος P humiditates M || εἰκὸς scripsi: εἰκότως codd. verisimile igitur || 21 ὑγρὰν τὴν τροφήν P τ. τρ. ὅ. v || 22 καὶ inclusi || 29 ἀλθαίας PA || 30 καὶ om. P

τὴν δύναμιν, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ τεύτλου, διαφοροῦσα πολλοὺς
 τῶν φλεγμονωδῶν ὄγκων, οὐ μὴν τὰ γε φύλλα αὐτῶν ἱκανὰ
 δοῦναι τοῦτο. καὶ μέντοι καὶ τῶν φαρμακωδῶν φυτῶν
 ὅσα τὰς ῥίζας ὁμοίας τοῖς εἰρημένοις ἔχει, καὶ τούτων
 5 ἀσθενέστερα τὰ φύλλα, κυκλαμίνου καὶ σκίλλης καὶ ἄρου 647
 καὶ δρακοντίου καὶ ἄλλων πάνυ πολλῶν. ὥσπερ γὰρ ἐπ'
 ἄλλων φυτῶν τὸ πλεῖστον τῆς οὐσίας ἐν τε τοῖς καυλοῖς
 ἐστὶ καὶ τοῖς στελέχεσιν, οὕτως ἐπὶ τούτων ἐν τῇ ῥίζῃ, καὶ
 ταύτην ἡ φύσις αὐτῶν μάλιστα' ἀνξάνει τε καὶ τρέφει καὶ
 10 τὸ μὴ καλῶς ἐν αὐταῖς κατεργασθὲν εἰς τε τὰ φύλλα καὶ
 τοὺς καυλοὺς ἀποκρίνει. τὴν μὲν γὰρ ῥίζαν ἔχει ταῦτα καὶ
 διὰ τοῦ χειμῶνος μεγάλην, τὸν καυλὸν δὲ φύει κατὰ τὸ
 ἔαρ, ἡνίκα πρὸς τὸν καρπὸν ἐξορμᾷ. φαίνεται δὲ κατὰ
 τῶν ζώων ἡ φύσις ἐνίοτε τὸ περίττωμα τῆς ὅλης οὐσίας
 15 τοῦ ζώου, καθάπερ καὶ Ἀριστοτέλης ἔλεγεν, εἰς τινων μορίων
 οὐκ ἀναγκαῖον καταχρῆσθαι γένεσιν, ὥς ἐπὶ τῶν ἐλάφων
 μὲν εἰς τὰ κέρατα, κατ' ἄλλα δὲ τινα τῶν ζώων εἰς πλῆθος
 καὶ μέγεθος ἀκανθῶν ἢ τριχῶν. ἐπισκοπεῖσθαι τοίνυν
 ἀσφαλέστερόν ἐστιν ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων
 20 αὐτὸ καθ' ἑαυτό, γενόμενον μὲν καὶ ὁσμώμενον πρότερον,
 εἴτα καὶ διὰ τῆς ἐδωδῆς πειρώμενον. ἡ μὲν γὰρ ὁσφορησίς
 τε καὶ γεῦσις, ὁποῖόν τινα τὸν χυμὸν τε καὶ τὸν ἀτμὸν
 ἔχει τὸ μόριον τοῦ φυτοῦ, διδάσκουσαι συνενδεικνύνται
 τούτοις εὐθέως καὶ τὴν ὅλην κρᾶσιν αὐτοῦ. διὰ δὲ τῆς
 25 πείρας, ἐάν γέ τις αὐτὴν ποιῇται μετὰ τῶν οἰκείων διορι- 648
 σμῶν, ἀκριβῶς ἡ δύναμις εὐρίσκεται, συνενδεικνυμένης
 αὐτοῖς ἐνίοτε καὶ τῆς συστάσεως τοῦ φυτοῦ μετὰ τοῦ κατ'
 αὐτὸ χυλοῦ. τινὰ μὲν γὰρ ὑγρὸν καὶ ὑδατώδη, τινὰ δὲ
 παχὺν ἢ γλίσχρον ἔχει τὸν χυμὸν, ὃν καὶ αὐτῶν ἰδίᾳ πάλιν
 30 γεύεσθαι προσήκει. ἔνιοι μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσι δορμεῖς ἢ
 ὀξεῖς ἢ πικροί, ἔνιοι δ' ἄλυκοί τε καὶ ἄλμυροί, καθάπερ γε

1 ἡ ante τοῦ om. P || 2 τὰ γε P γε τὰ v || 8 ἐστὶ add. P om.
 v || 9 καὶ τάχα τὸ P || 11 γὰρ P οὐκ v || 15 καὶ om. P || 17 τινα add.
 P om. v || 18 καὶ] ἢ P || 20 ἑαυτὸ P αὐτὸ v || 22 ἡ (ante γεῦσις) add.
 v om. P || 22 τὸν et ante χυμὸν et ante ἀτμὸν om. P || ἀχμὸν P ||
 23 συνενδεικνύνται P || 27 αὐτοῖς] αὐτῆς P || μετὰ καὶ τοῦ v καὶ om. P ||
 30 προσήγεν P || 31 γε om. P || μὲν αὐτῶν v αὐτῶν om. P

καὶ τινὲς μὲν αὐστηροί, τινὲς δὲ στρουγνοί, τινὲς δ' ὕδατώδεις ἢ γλυκεῖς. οὐκ οὖν χρηρὴ πεισθέντας τῷ Μνησιθέῳ πιστεύειν ὥς ὅτι καθόλου τῷ λόγῳ, πειράσθαι δὲ μᾶλλον ἐκάστου τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων αὐτοῦ καθ' ἑαυτό.

Cap. LXI. Περί γογγυλίδων. Εἴτε γογγυλίδα καλεῖν 5
εἴτε βουνιάδα βούλοιον τὸ φυτόν τοῦτο, λαχανώδεις μὲν αὐτοῦ
τὸ τῆς γῆς ἐξέχον ἐστίν, ἢ δ' ἐν αὐτῇ περιεχομένη ῥίζα
πρὶν μὲν ἐψηθῆναι σκληρὰ καὶ ἄβρωτος ὑπάρχει, δι' ὕδατος
δ' ἐψηθεῖσα θαυμάσαιμ' ἂν, εἴ τις τῶν ὁμογενῶν φυτῶν
ἐλαττον τρέφοι, πολυειδῶς δὲ καὶ ταύτην οἱ ἄνθρωποι 10
649 σκευάζουσιν ἄχρι τοῦ καὶ συντιθέναι δι' ἄλλης ἢ ὅξους, ὥς
ἔχειν εἰς ὅλον ἐνιαυτὸν χρησθαι. χυμὸν δ' ἀναδίδωσιν εἰς
τὸ σῶμα παχύτερον τοῦ συμμέτρου, διὸ κἂν πλεονάσῃ τις
ἐπὶ τῆς ἐδωδῆς αὐτῆς, καὶ μάλιστα ἂν τις ἐνδεῶς ἐν τῇ
γαστρὶ πέττῃ αὐτήν, ἀθροίσει τὸν καλούμενον ὦμον χυμὸν. 15
εἰς ὑποχώρησιν δὲ γαστρὸς οὗτ' ἂν ἐναντιοῦσθαι τις αὐτήν
οὔτε συντελεῖν φαίη, καὶ μάλισθ' ὅταν ἐψηθῇ καλῶς.
χρηρὴ γάρ καὶ αὕτη πλείονος ἐψήσεως καὶ γίγνεται καλλίστη
δις ἐψηθεῖσα, καθότι λέλεκται πρόσθεν ὑπὲρ τῆς τοιαύτης
σκενασίας. εἰ δ' ὠμοτέρα ληφθεῖη, δύσπεπτός τ' ἐστὶ καὶ 20
φυσώδης καὶ κακοστόμαχος, ἐνίοτε δὲ καὶ δήξεις ἐργάζεται
κατὰ τὴν γαστέρα.

Cap. LXII. Περί ἄρου. Ἔστι μὲν ἡ ῥίζα καὶ τοῦτον
τοῦ φυτοῦ παραπλησίως ἐσθιομένη τῇ τῆς γογγυλίδος, ἐν
χώραις δὲ τισι φύεται ὀριμνότερα πῶς, ὥς ἐγγὺς εἶναι τῇ 25
τοῦ δρακοντίου. καὶ χρηρὴ τὸ πρότερον αὐτῆς ὕδωρ ἀποχέοντα
κατὰ τὴν ἔψῃσιν εἰς ἕτερον ἐμβάλλειν θερμόν, ὥς ἐπὶ
650 κράμβης τε καὶ φακῆς εἴρηται. κατὰ δὲ Κυρήνην ἔμπαλιν

1 καὶ W om. Pv || 2 πεισθέντα W || 5 γογγυλίδος P de rapis M ||
7 ἐξέχον ἐστίν W ἐξοχον ἐστίν P ἐξέχον v || 9 θαυμάσαιμ' ἂν—τρέφοι
exc. Orib. II 18 (I p. 83) || 10 τρέφει P || οἱ ἄνθρ. σκεν. P σκεν. ἄνθρ.
v || 11 τοῦ καὶ P καὶ om. v || 12 χυμὸν—ὦμον χυμὸν exc. Orib. I. 1. ||
13 κἂν καὶ v καὶ om. Orib. || 14 αὐτῆς Orib.: αὐτοῦ Pv || τις om. P ||
15 ἀθροίση PA || 16 ἂν ἐναντ. P ἐναντ. ἂν v ἂν om. A || τις αὐτήν P
αὐτήν τις v || 18 καὶ αὕτη P αὐτὴ v || γίγνεται—γαστέρα exc. Orib. I. 1. ||
20 δύσπεπτός τ' P Orib. δύσπεπτότερος v || 21 κακὸς χυμὸς P || δήξεις W
Orib.: mordicationes M δῆξιν Pv || 23 Ἔστι μὲν—χρησιμώτερον exc.
Orib. II 19 (I p. 84) et IV 1, 30 (I p. 263) || 27 ἔψῃσιν W ἔψιν
Pv || ἐμβάλλειν P ἐπεμβάλλειν v || 28 τὴν Κυρήνην P

ἔχει τὸ φυτὸν ὡς πρὸς τὴν παρ' ἡμῶν χώραν. ἥμιστά γάρ
 ἐστὶ φαρμακῶδες καὶ δριμὺν τὸ ἄρον ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις,
 ὡς καὶ τῶν γογγυλίδων εἶναι χρησιμώτερον. καὶ διὰ τοῦτο
 καὶ εἰς Ἰταλίαν κομίζουσι τὴν ῥίζαν, ὡς ἂν καὶ διαμένειν
 5 δυνάμεν ἡρόν φλέονι χωρὶς τοῦ σαπῆναί τε καὶ βλαστῆσαι.
 πρόδηλον δ', ὅτι πρὸς μὲν τροφήν ἢ τοιαύτη κρείττων
 ἐστίν, εἰ δέ τις ἀναβήττειν ἐκ θώρακος τε καὶ πλεύμονος
 βούλοιο τι τῶν ἐν αὐτοῖς ἀθροισμένων ὑγρῶν παχέων ἢ
 γλίσχρων, ἢ δριμντέρα καὶ φαρμακωδεστέρα βελτίων. ἐσθίεται
 10 δὲ δι' ὕδατος ἐψηθεῖσα μετὰ νάπυος ἢ μετ' ὄξους σὺν
 ἐλαίῳ καὶ γάρῳ καὶ μέντοι καὶ μεθ' ὑποτριμμάτων ἁλῶν τε
 καὶ τῶν διὰ τοῦ τυροῦ σκευαζομένων. οὐκ ἄδηλον δ', ὅτι
 καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς ἀναδιδόμενος εἰς ἡπάρ τε καὶ ὄλον τὸ σῶμα
 χυμός, ἐξ οὗ τρέφεται τὰ ζῶα, παχύτερός πῶς ἐστίν, ὡς
 15 ἐπὶ τῶν γογγυλίδων εἴρηται, καὶ μάλιστα διὰ τὸν ὅσον αἱ ῥίζαι,
 καθάπερ αἱ ἀπὸ τῆς Κυρήνης, ἀφάρμακοι. παρ' ἡμῶν γάρ
 ἐν Ἀσίᾳ πολλὰ τῶν ἄρων δριμντέρα τ' ἐστὶ καὶ ἤδη φαρ-
 μακώδη τὴν δύναμιν ἔχει.

Cap. LXIII. Περί δρακοντίου. Καὶ τούτου τὴν ῥίζαν 651

20 ἔψοντες δὲς πού καὶ τρεῖς, ὡς ἀποθέσθαι τὸ φαρμακῶδες,
 ἐσθίειν ἐνίστε δίδομεν, ὥσπερ καὶ τὰς τῶν ἄρων, διὰ
 ἰσχυροτέρας δέχεται δυνάμεως τὰ κατὰ θώρακα καὶ πλεύμονα
 περιεχόμενα γλίσκρα καὶ παχέα. κοινὸν δ' ἐπὶ πάντων
 ἐδεσμάτων μεμνησθαι σε χρή, τὰ μὲν δριμύα καὶ πικρὰ
 25 κατὰ τὴν ἐδωδὴν ἐλάττωνα τροφήν διδόναι τῷ σώματι, τὰ
 δ' ἅποια καὶ μᾶλλον αὐτῶν τὰ γλυκέα πολλήν, ἔτι δὲ μᾶλ-
 λον, ἐὰν ἐσφιγμένην ἔχη τὴν οὐσίαν, ὡς μήθ' ὑγρὰ μήτε
 χαῦνα ταῖς συστάσεσιν εἶναι. τούτων οὖν εἰς αἰὲ μεμνημένος

1 ὡς πρὸς P πρὸς v || 2 ἐστὶ φαρμακῶδες P Orib. ἔχει φ. τι v W
 minime enim est medicinale M || 5 πλέονι P πλείονι v || 6 πρόδηλον —
 δριμντέρα exc. Orib. I. I. || 7 πλεύμονος W πν. Pv || 8 ἐν αὐτοῖς ἄθρ. P ἄθρ.
 ἐν αὐτοῖς v || ὑγρ. παχ. ἢ γλ. P π. ἢ γλ. ὅ. v || 9 τε καὶ P || ἐσθίεται —
 γάρῳ exc. Orib. I. I. || 12 τοῦ om. P || οὐκ — γογγυλίδων exc. Orib. I. I. ||
 14 χυλὸς W || 17 τ' P om. v || 19 Καὶ — παχέα exc. Orib. II 20 (I p.
 85) || 22 πλεύμονα W πνεύμονα Pv || 27 ἐσφιγμένην P || ἔχη P ἔχωσι
 v || μήθ' P μήτε v || post ὑγρὰ add. μήτε παχέα v om. P ut neque
 humida neque laxa consistentiis sint M || 28 εἶναι W ὄντα Pv || εἰς αἰὲ
 P αἰὲ v

ἔτι τε προσέχων, εἰ κατὰ τὰς ἐψησεις ἢ τὰς ὀπτήσεις ἢ τὰς διὰ ταγήνου σκευασίας ἀποτίθεται τὰς ἰσχυρὰς ποιότητας ἕκαστα τῶν εἰς πείραν ἀγομένων, οὐ δεήσει παρ' ἐμοῦ περὶ πάντων ἀκοῦσαι κατ' εἶδος, ἀλλ', ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐποίησα, τὰ συνεχῶς ἐσθιόμενα μάλιστ' ἐξηγήσομαι. 5

Cap. LXIV. Περί ἀσφοδέλου. Τῇ τῆς σκίλλης ῥίζῃ παραπλησία πῶς ἐστὶν ἡ τοῦ ἀσφοδέλου κατὰ μέγεθος καὶ 652 σχῆμα καὶ πικρότητα. σκευαζομένη μέντοι, καθάπερ οἱ θέρμοι, τὸ πλεῖστον τῆς πικρότητος ἀποτίθεται καὶ ταύτῃ τῆς σκίλλης διαφέρει. δυσέκνιπτος γάρ ἐστι παντελῶς ἡ 10 ἐκείνης ποιότης. Ἡσίοδος μὲν οὖν ἔοικεν ἐπαινεῖν τὸν ἀσφρόδελον ἐν οἷς φησιν·

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
ἐγὼ δ' οἶδα διὰ λιμὸν ἀγροίκους τινὰς ἐψησεῖς τε πλείους καὶ ἀποβρέξεσιν ἐν ὕδατι γλυκεῖ μόγῃς αὐτὴν ἐδώδιμον 15 ἐργασασμένους· ἢ γε μὴν δύναμις καὶ ταύτης τῆς ῥίζης ἐστὶν ἐμφρακτικὴ τε καὶ λεπυντικὴ καθάπερ καὶ ἡ τοῦ δρακοντίου. διὸ καὶ τὸν ἀσπάραγον αὐτοῦ τοῖς ἰκτεριώδεσι διδόασιν τινες, ὥς μέγιστον ἱάμα.

Cap. XLV. Περί βολβῶν. Ἐκ ταύτου γένους εἰσὶ καὶ οἱ βολβοὶ τοῖς προειρημένοις. ἐσθίεται γὰρ αὐτῶν ἡ ῥίζα χωρὶς τῶν φύλλων, ἐν ᾗ καὶ ποτε καὶ ὁ ἀσπάραγος. ἔχει δ' ἐν αὐτῷ πικράν τε καὶ ἀσθηρὰν δύναμιν ἐπιφανῆ, δι' ἧς καὶ στόμαχον ἐκλυτον ἐπεγείρει πῶς εἰς ὄρεξιν. οὐκ 653 ἐναντιοῦται δ' οὐδὲ τοῖς ἀναπτύειν τι δεομένοις ἐκ θώρακος 25 τε καὶ πλεύμονος, καίτοι τὴν γ' οὐσίαν τοῦ σώματος παχυτέραν τε καὶ γλισχροτέραν ἔχων. ἀλλ' ἡ πικρότης ἀντιπράττει τῷ πάχει, τέμνειν τὰ γλίσχρα καὶ παχέα πεφυκνῖα.

1 ἔτι τε P ἔτι δὲ καὶ v adhuc autem M || τὰς ὀπτήσεις W τὰς om. Pv || 2 ταγήνου scripsi: τηγάνου codd. || ἀποτίθεται PW || 7 κατὰ P om. v secundum magnitudinem M || 8 σκευαζομένη — ἀποτίθεται exc. Orib. II 21 (I p. 85) || 10 τῆς P om. v || παντελῶς P ἱκανῶς v || 11 Ἡσίοδος] Op. 41 || 14 ἐγὼ — δρακοντίου exc. Orib. I. I. || 15 μόγῃς P μόλις v W Orib. || 17 καὶ ἡ om. P ἡ om. W || 18 διδόασιν post αὐτοῦ colloc. P || 21 καὶ om. P et bolbi M || εἰρημένοις P || ἐσθίεται — πεφυκνῖα exc. Orib. II 22 (I p. 86) || 22 ὁ om. P || 23 τὴν πικράν P || τε om. P || ἐμφανῇ P || 24 δι' ἧς P Orib. διὸ v || καὶ τὸν v τὸν om. P || ἐκλυτον P Orib. ἐκλελυμένον v || ἐγείρει P || 25 δ' οὔτε P || 26 πλεύμονος W πνεύμονος Pv || τὴν γ' W τὴν τε P τὴν v || 27 ἔχων P ἔχοιεν v

καθάπερ ἐν τοῖς περὶ φαρμάκων εἴρηται. διὸ καὶ δίσσεφθοι
γενηθῶσι, τροφιμώτεροι μὲν εἰσι, ἐναντιοῦνται δ' ἤδη τοῖς
ἀναπτύεσθαι δεομένοις, ὥς ἂν ἀποθέμενοι τὸ πικρὸν ἅπαν.
ἐσθίειν δ' αὐτοὺς ἄμεινον τηρικαῦτα δι' ὅξους ἅμ' ἐλαίῳ καὶ
5 γάρῳ· καὶ γὰρ ἡδίους οὕτω γε καὶ ἀφυσότεροι καὶ τροφι-
μώτεροι καὶ πεφθῆναι ῥᾶτους γίνονται. πλεονάσαντες δὲ
κατὰ τὴν ἐδωδὴν αὐτῶν ἐνιοὶ προδήλως ἦσθοντο καὶ σπέρμα
πλεῖον ἴσχοντες καὶ προθυμότεροι γιγνόμενοι πρὸς ἀφροδίσια.
σκευάζουσι δὲ καὶ τούτους οἱ ἄνθρωποι πολυειδῶς. οὐ γὰρ
10 μόνον ἐφθούς, ὥς ἔφην, δι' ὕδατος, ἀλλὰ καὶ λοπάδας ἐξ
αὐτῶν ἡρτυμένας ποικίλως συντιθέασιν ἐκ ταγήνου τέ τινες
ἄλλοι προσφέρονται, πολλοὶ δ' ὀπιθῶντες ἐπ' ἐσχάρας. ἀλλ'
οὗτοί γε τὴν πολλὴν ἔψησιν οὐκ ἀναμένουσιν, ἀρχοῦνται δὲ
πάννυ βραχεία. τινὲς δ' οὐδ' ὅλως προέψουσι χαίροντες
15 αὐτῶν τῷ πικρῷ τε καὶ αὐστηρῷ διασφῆζομένῳ· προτρέπει 654
γὰρ αὐτοὺς μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἐδωδὴν. ἀλλ' εἰ μὲν ὥς προ-
τρέποντι χρῆσαιντο, μέχρι δυοῖν ἢ καὶ τριῶν προελθόντες,
εἴη ἂν τι πλεόν αὐτοῖς. εἰ δὲ πλεονάσοιεν ἐπὶ τῶν οὕτω
σκευασθέντων, καὶ μάλιστα ὅταν, ὥς εἰώθασιν, ὠμοτέρους
20 αὐτοὺς λαμβάνωσιν, αὐτοὶ μᾶλλον ἀπεπτηθήσονται. καὶ
τινὲς γε καὶ φῦσαν καὶ στρόφον ἐπιφέρουσι μὴ πεφθέντες
καλῶς. ἐκ μὲν δὴ τῶν οὕτως ἐσθιομένων οὐκ εὐχρυμος ἡ
τροφή γίγνεται. τῶν δ' ἐπὶ πλεόν ἐψηθέντων ἢ καὶ δίς,
ὥσπερ εἴρηται, παχύτερος μὲν πως ὁ χυμός, ἄμεινων δὲ
25 τὰλλα καὶ τροφιμώτερος γίγνεται.

Cap. LXVI. Περὶ σταφυλίνου καὶ δαύκου καὶ κάρου.
Αἱ ῥίζαι καὶ τούτων ἐσθίονται, τροφήν μὲν ἥττονα τῶν
γογγυλίδων ἔχουσαι, καθάπερ καὶ τῶν Κυρηναίων ἄρων,

1 περὶ P περὶ τῶν v || 2 γένωνται P || 3 ἀποθέμενοι P ἀποτιθ.
v || 4 ἐσθίειν — ἀφροδίσια exc. Orib. l. 1 || 5 γὰρ add. P om. v etenim
delectabiliore sic et M || τροφιμ. x. ἀφυσ. v || 8 γενόμενοι P ||
11 ἡρτυμένας ποικίλως P ποικ. ἡρτ. v || 17 καὶ om. PW || 20 λαμβάνωσιν
scripsi: λαμβάνοντες P W λαβόντες v sumentes M || μᾶλλον P πάλιν
v W || ἀπεπτηθήσονται PA ἀπεπτήσονται v ἀπεπθήσονται (sic) W ||
23 πλεόν P πλείστον v amplius M || 24 ὥσπερ P ὥς v || πως P om. v ||
25 τὰ τὰλλα P || 26 κάρου P κάρους v καρῶν W || 27 Αἱ — αὐτόν exc.
Orib. II 23 (I p 87) || μὲν P Orib. δ' v || τῶν] τὸν W om. P v ||
28 ἔχουσαι P Orib. habentes M ἔχουσι v || καθάπερ P Orib. καθάπερ
γε v

θερμαίνουσαι δὲ σαφῶς καὶ τι καὶ ἀρωματίζον ἐμφαίνουσαι.
τὸ μὲν οὖν δύσπεπτον αὐταῖς δυοῖως ὑπάρχει ταῖς ἄλλαις
ρίζαις. οὐρητικαὶ δ' εἰσὶ καὶ, εἰ πλεονάζοι τις αὐτῶν ἐν
τῇ χρήσει, κακόχυμοι μετρίως. εὐχυμοτέρα γε μὴν ἐστὶν
ἢ κάρου τοῦ σταφυλίνου. τινὲς δὲ τὸν ἄγριον σταφυλίνον 5
656 ὀνομάζουσι δαῦκον, οὐρητικώτερον μὲν ὄντα, φαρμακωδέστερον
δ' ἤδη καὶ πολλῆς ἐψήσεως δεόμενον, εἰ μέλλοι τις ἐσθίειν
αὐτόν.

Cap. LXVII. Περί ὕδνων. Ἐν ῥίζαις ἢ βολβοῖς
ἀριθμεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ ταῦτα μηδεμίαν ἔχοντα σαφῆ 10
ποιότητα. χρῶνται τοιγαροῦν αὐτοῖς οἱ χρώμενοι πρὸς
ὑποδοχὴν ἀρτυμάτων, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα καλοῦσιν
ἄποια καὶ ἀβλαβῆ καὶ ὑδατώδη κατὰ τὴν γεῦσιν. ἐστὶ δ'
ἀπάντων αὐτῶν κοινόν, ὥς μὴδὲ τὴν ἀναδιδομένην εἰς τὸ
σῶμα τροφὴν ἐξαίρετόν τινα δύναμιν ἔχειν, ἀλλ' ὑπόψυχρον 15
μὲν εἶναι, τῷ πάχει δ', ὁποῖον ἂν τι καὶ αὐτὸ τὸ ἐδηδεσμένον
ἦ, παχυτέραν μὲν ἐξ ὕδνου, ὑγροτέραν δὲ καὶ λεπτοτέραν
ἐκ κολοκύνθης ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀνάλογον.

Cap. LXVIII. Περί μυκήτων. Καὶ τῶν μυκήτων
οἱ βωλῖται, καλῶς ἐψηθέντες ἐν ὕδατι, πλησίον ἤκουσι τῶν 20
ἀποίων ἐδεσμάτων. οὐ μὴν οὕτω γε μόνοις αὐτοῖς οἱ
ἄνθρωποι χρῶνται, σκευάζουσι δὲ καὶ ἀρτύουσι πολυειδῶς,
ὥσπερ καὶ τἄλλα, ὅσα μηδεμίαν ἐξαίρετον ἔχει ποιότητα.
656 φλεγματώδης δ' ἐστὶν ἡ ἐξ αὐτῶν τροφή καὶ δῆλον ὅτι καὶ
ψυχρά, κἂν πλεονάζῃ τις ἐν αὐτοῖς, κακόχυμος. ἀβλαβέστατοι 25
μὲν οὖν τῶν ἄλλων μυκήτων εἰσὶν οὗτοι, δεύτεροι δὲ μετ'
αὐτοῦς οἱ ἀμανῖται. τῶν δ' ἄλλων ἀσφαλέστερόν ἐστι μὴδ'
ὅλως ἄπτεσθαι· πολλοὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον. ἐγὼ δ'

1 θερμαίνουσαι P calefaciunt M θερμαίνουσι v || δὲ om. P ||
ἐμφαίνουσαι P et duo codd. apud Orib. insinuant M ἐμφαίνουσι v ||
3 οὐρητικαὶ W Orib.: οὐρητικὰ v || 4 κακόχυμοι P κακόχυμα v ||
εὐχυμοτέρα P εὐχυμότερος v || 5 κάρου P κάρους v καρώων W || 9 ταῖς
ρίζαις P || 10 μηδεμίαν — ἀνάλογον exc. Orib. II 24 (I p. 88) || ποιότητα
σαφῆ P || 12 ὑποχὴν P || 16 ἂν om. P || 17 παχυτέραν scripsi: παχύ-
τερον codd.; item ὑγροτέρον et λεπτότερον || τὸ ἐξ v τὸ om. PW || ὕδνου
W Orib. ὕδνων Pv ex ydnis M || δὲ] τε P || 19 Καὶ — ἐδεσμάτων exc.
Orib. II 25 (I p. 89) || τῶν P Orib. om. v || 20 βολῖται P || 21 οἱ P
om. v || 24 φλεγματώδης — ἀπέθανον exc. Orib. l. l. || 25 πλεονάσῃ P

οἷδά τινα καὶ τῶν βολιτῶν αὐτῶν, οἵπερ ἀβλαβέστατοι
δοκοῦσιν εἶναι, πλείονας οὐκ ἀκριβῶς ἐφθονὺς φαγόντα,
θλιβέντα τε τὸ στόμα τῆς κοιλίας καὶ βαρυνθέντα καὶ
στενοχωρηθέντα καὶ δυσπνοήσαντα καὶ λειποψυχήσαντα
5 καὶ ψυχρὸν ἰδρώσαντα καὶ μόγις σωθέντα διὰ τῆς τῶν
τεμνόντων τοὺς παχεῖς χυμοὺς προσφορᾶς, ὁποῖόν ἐστιν
ὀξύμελι καθ' ἑαυτό τε καὶ μεθ' ὕσσου καὶ ὀριγάνου
μειγρῶς ἐψηθέντων ἐν αὐτῷ. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔλαβε καὶ
τούτων καὶ τοῦ λίτρου τὸν ἀφρὸν ἐπιπασθέντα αὐτοῖς, ἐφ'
10 οἷς ἤμεσε τοὺς ἐδηδεσμένους μύκητας, ἤδη πῶς εἰς φλεγ-
ματώδη χυμὸν ἱκανῶς ψυχρὸν καὶ παχὺν ὑπηλλαγμένους.

Cap. LXIX. Περί ῥαφανίδος. Ὁμῆρ μὲν ἐσθίουσιν
αὐτὴν μόνην τοῦπίπαν οἱ κατὰ τὰς πόλεις ἀνθρώποι πρῶτην 657
ἀπάντων μετὰ γάρου γαστροδὸς ὑπαγωγῆς ἔνεκεν, ὀλίγοι δὲ
15 καὶ ὄξους ἐπιχέουσιν. οἱ δ' ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ μετ' ἄρτου
πολλάκις προσφέρονται παραπλησίως τοῖς ἄλλοις αὐτοφρέσιν
ὄψοις, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ ὀρίανος ἢ χλωρὰ καὶ κάρδαμον καὶ
θύμα καὶ θύμβρα καὶ γλήχων καὶ ἔρπυλλος ἡδυσμός τε
καὶ καλαμίνθη καὶ πύρεθρον καὶ εὖζωμον. ἅπαντα γὰρ
20 ταῦτα τῶν ἐδωδίων ἐστὶν ὄψα χλωρὰ μετὰ τῶν τροφῶν
ἐσθιόμενα, τῶν ποωδῶν φυτῶν ὄντα. τῆς ῥαφανίδος δὲ
καὶ τὸν κανλὸν μὲν ἐσθίουσι καὶ τὰ φύλλα κατ' ἀνάγκην
μᾶλλον ἢ ἐκόντες. ἡ μέντοι ῥίζα τῶν συνεχῶς ἐσθιομένων
ἐστὶν ὥς ὄψον μᾶλλον ἢ τροφή, τῆς λεπτοντικῆς δυνάμεως
25 οὕσα καὶ αὐτὴ δηλονότι μετὰ τοῦ θερμαίνειν σαφῶς. ἐπι-
κρατεῖ γὰρ ἡ δριμεῖα ποιότης ἐν αὐτῇ. κατὰ δὲ τὸ ἕαρ
εἶωθε κανλὸν τινα γεννᾶν εἰς ὕψος ἀνερχόμενον, ὥσπερ
καὶ τᾶλλα τὰ μέλλοντα καρποφορήσειν, ὅντινα κανλὸν ἐψοντες
ἐσθίουσι δι' ἐλαίου τε καὶ γάρου καὶ ὄξους, ὥσπερ καὶ τὸν
τῆς γογγυλίδος καὶ τὸν τοῦ νάπυος καὶ τὸν τῆς θριδακίνης.

1 βολιτῶν P || 2 πλείονας PW || 3 τε P om. v || καὶ στενοχωρη-
θέντα om. P || 5 μόγις P μόλις v W || 8 γὰρ P γὰρ ἐκ τινος v || 9 τούτων
P τοῦτο v || τοῦ λίτρου W λίτρου P νίτρου v || 13 αὐτὴν ἐσθίουσιν P ||
πρῶτην P πρῶτον ὄν v || 14 ἔνεκεν P ἔνεκα v || 15 ἐν τοῖς ἀγροῖς P
ἀγροικοι v || 18 ἔρπυλλος om. P || τε om. P || 20 ὄψα χλωρὰ ἐν ὄψων
χώρα P || 22 μὲν P om. v || 24 τῆς — ἐν αὐτῇ exc. Orib. II 26 (I
p. 89) || τῆς δὲ P || λεπτοντικῆς P || 25 οὕσα v W ἐστὶν P || αὐτῇ P ||
28 καὶ P om. v || καρποφορήσειν P quae debent kauloforizare M καν-
λοφορήσειν v

καὶ τρέφει μὲν δηλονότι μᾶλλον ὁ καυλὸς οὗτος τῆς ὤμης
658 ῥαφανίδος, ὡς ἐναποτιθέμενος ἐν τῷ ὕδατι τὴν δομιύτητα,
βραχυτάτην δ' ὅμως καὶ αὐτὸς ἔχει τροφήν. ἔνιοι δ' οὐ
μόνον τὸν καυλὸν ἀλλὰ καὶ αὐτὰς ἔχοντες ἐσθίουσι τὰς
ῥαφανίδας ὁμοίως ταῖς γογγυλίσι. θαυμάσαι δ' ἔστι καὶ τῶν 5
ιατρῶν καὶ τῶν ιδιωτῶν ἐκείνους, ὅσοι μετὰ τὸ δεῖπνον
ὤμᾳς ἐσθίουσιν αὐτὰς εὐπεψίας ἔνεκεν. αὐτοὶ μὲν γὰρ ἱ-
κανὴν ἐσχηκέναι φασὶ τούτου πείραν, οἱ μιμησάμενοι δ'
αὐτοὺς ἅπαντες ἐβλάβησαν.

Cap. LXX. Περὶ κρομμύων καὶ σκοροδόων καὶ πράσων 10
καὶ ἀμπελοπράσων. Καὶ τούτων τῶν φυτῶν τὰς μὲν ῥίζας
ἐσθίουσιν οἱ ἄνθρωποι πλειστάκις, ὀλιγάκις δὲ τὸν καυλὸν
καὶ τὰ φύλλα. δοιμεῖαν δ' ἱκανῶς ἔχοντα δύναμιν ἀνάλογον
αὐτῇ θερμαίνει τε τὸ σῶμα καὶ λεπτύνει τοὺς ἐν αὐτῷ
παχεῖς χυμοὺς καὶ τέμνει τοὺς γλίσχρους. ἐψηθέντα μέντοι 15
δὲς ἢ καὶ τρεῖς ἀποτίθεται μὲν τὴν δομιύτητα, λεπτύνει δ'
ὅμως ἔτι καὶ τροφήν βραχυτάτην δίδωσι τῷ σώματι. τέως
δ' οὐδ' ὅλως ἐδίδου πρὶν ἐψηθῆναι. τό γε μὴν σκόροδον
οὐ μόνον ὡς ὕψον, ἀλλὰ καὶ ὡς φάρμακον ὑγιεινὸν ἐσθίου-
659 σιν, ἐκφρακτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως. 20
ἐψηθὲν δ' ἐπ' ὀλίγον, ὡς ἀποθέσθαι τὴν δομιύτητα, τῇ
μὲν δυνάμει καταδεέστερον γίγνεται, τὴν κακοχυμίαν δ'
οὐκέτι διασφύζει, καθάπερ οὐδ' ὅταν ἐψηθῇ τις δὲς τὰ πράσα
καὶ τὰ κρόμμυνα. τὰ δ' ἀμπελόπρασα διαφέρει τῶν πράσων
τοσοῦτον, ὅσον κὰν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τοῖς ὁμογενέσι τὰ 25
ἄγρια τῶν ἡμέρων. ἀποτίθενται δ' εἰς τοῦπιον ἔτος ὅλον
ἔνιοι, καθάπερ τὰ κρόμμυνα, δι' ὅξους συντιθέντες, οὕτω
καὶ τὰ ἀμπελόπρασα, καὶ γίγνεται πρὸς τε τὴν ἐδωδὴν
ἀμείνω καὶ ἥττον κακόχυμα. φείδεσθαι δὲ χρὴ τῆς συνεχοῦς

2 ἀποτιθέμενος P || 6 τὸ P om. v || 8 τούτου φασὶ P || 9 ἅπαντες
P πάντες v || 13 δοιμεῖαν — ἐψηθῆναι exc. Orib. II 27 (I p. 89) || δ'
P om. v || 14 αὐτῇ P Orib. αὐταῖς v || τε P δὲ v calefacitque M ||
λεπτύνει] cf. Orib. I p. 233 || 16 καὶ om. W || ἀποτίθενται P W ||
22 γίγνεται P om. v deterius fit M || 23 τις P om. v decoxit quis M ||
24 τὰ δ' — ἡμέρων exc. Orib. l. l. || 26 τουπιον W τὸ ἐπ. Pv ||
27 καθάπερ καὶ v καὶ om. P sicut cepe M || δι' P μετ' v || 29 φείδε-
σθαι — ἐστίν exc. Orib. l. l. et III 1 (I p. 187) || χρὴ P Orib. om. v
parcere autem oportet M

ἔδωδ' ἅπαντων τῶν δοιμένων, καὶ μάλιστα' ὅταν ὁ προσφε-
ρόμενος αὐτὰ χολωδέστερος ἢ φύσει. μόνοις γὰρ τοῖς ἦτοι
τὸν φλεγματώδη χυμὸν ἢ τὸν ὥμὸν καὶ παχὺν καὶ γλίσχρον
ἡθροικύσιν ἐπιπύδεια τὰ τοιαῦτα τῶν ἐδεσμάτων ἐστίν.

1 πάντων P || 2 αὐτὰ P Orib. αὐτῶν v || 4 Subscriptio: τέλος τοῦ
δευτέρου λόγου P

Nachwort.

Für die Kritik des vorstehenden Textes leistete mir die von dem Herrn Dr. Koch in Eisenach im Auftrag der K. Preussischen Akademie der Wissenschaften ausgeführte Vergleichung des Wolfenbütteler Palimpsestes (*W*) vorzügliche Dienste. Der genannte Gelehrte hat über seine Arbeit in den „Sitzungsberichten“ dieses Instituts Jahrg. 1907. V S. 103—111 berichtet und mir mit Erlaubnis des Herrn Professors Diels seine mit sehr grossem Geschick gefertigte Abschrift zur Benützung für mein Programm überlassen. Für diese Gefälligkeit sei beiden Herrn auch hier aufrichtiger Dank gesagt.

Die Wolfenbütteler Handschrift bestätigt erfreulicher Weise eine Anzahl von Vermutungen in meinen früheren Programmen, z. B. Progr. 1905 S. 20, 27 δοιμύ τι, 27, 4 εἴ γε μὴν, 9 διαρροίας χρονίας, 28, 13 ἀσκησίς τε, 27 πολυχρηστότατον, 30, 25 ὁ καὶ αὐτοπυρίτης om., 31, 31 οἰοίπερ, 34, 9 παραβάλλοιτο, 48, 26 ἐπ' αὐτοῦ, Progr. 1906 S. 9, 11 εἰρημένα, 28, 16 ἐαντὸν, 43, 9 εἰρησομένων. Oft stimmt sie mit Oribasius; vor allem aber wird der hohe Wert der Handschrift *P* durch ihre Übereinstimmung mit *W* ins rechte Licht gestellt.

Ich habe diese Übereinstimmung meist nicht hervorgehoben, sondern mich damit begnügt die Stellen anzugeben, wo *W* von *P* abweicht. Auch die lateinische Übersetzung des Moerbecke erfährt durch *W* nicht selten eine willkommene Bestätigung, wie S. 9, 12; 20, 13; 26, 11, 14; 28, 8; 29, 21.

Ganz besonders aber zeichnet sich *W* dadurch aus, dass er von Glossemen frei ist, welche in die andern Handschriften eingedrungen sind. Dies ist z. B. der Fall: S. 4, 28 (καὶ ψυχρά), 9, 12 (ῥωστικὸν οὐδὲν ἔχουσι), 11, 16 (δύσπεπτοι δὲ εἰσι καὶ κεφαλαλγείς), 14, 12 (τε καὶ λεπυντική).

Nicht gering ist schliesslich die Anzahl von richtigen Lesarten, welche *W* allein enthält, wie S. 6, 17 ἐθαύμασε, 22 γίγνεται, 7, 25 στύφουσιν, 8, 14 οἶος, 9, 12 ἀβλαβεῖς, 10, 19 ἐκείνοις, 11, 10 ὠφελήσει, 14, 26 ὑγρῶν, 17, 7 ὡς ἡμᾶς, 16 ἐκκαθῆραι, 20 ἔτι καὶ, 18, 20 περὶ τούτῳ, 20, 13 καταθλάσαντες κ. λ., 23, 27 εἰδώς, 24, 12 πᾶμπολον, 26, 11 μετρίως, 14 αὐτοῖς, 28, 8 λάχανον, 34, 11 κῆμα u. a.

Wo also *W* erhalten ist (er enthält das 1. und 2. Buch zum grossen Teil), werden für die Kritik *P* und *W* in der Hauptsache ausreichen. Für das 3. Buch werden neben *P* noch andere Handschriften heranzuziehen sein. Unter ihnen scheidet der Palatinus 199 (*p*), den ich für p. 594—99 K durch Dr. Spiro in Rom habe vergleichen lassen, aus; denn er bricht p. 599 mitten in der Zeile ab mit den Worten προελθόντων ἡμῶν. Unten auf derselben Seite steht noch: τέλος σὺν θεῷ ἀγίῳ τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν περὶ τροφῶν γαληνοῦ. Der codex Urbinas 70 (*U*), den Dr. Spiro für die schwierige Stelle p. 598—99 K eingesehen hat, hat auch hier versagt; er kann für die Kritik ausser Betracht bleiben.

Ich habe
hoben, s
geben, v
Übersetz
selten ein
13; 26, 1

Gar
aus, dass
dern Ha
der Fall
ἔχουσι),
(τε καὶ λ

Nic
tigen Le
ἐθαύμασ
ἀβλαβεῖς
17, 7 ἀ
τούτω,
πάμπολυ
11 κήμη

W
2. Buch
und W
werden
ziehen
den ich
habe v
mitten
μῶν.

θεῶ ἀγ
Der c
schwie
auch h
tracht

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

hervorge-
ellen anzu-
lateinische
W nicht
9, 12; 20,

W dadurch
e in die an-
es ist z. B.
πικὸν οὐδὲν
γείς), 14, 12

hl von rich-
wie S. 6, 17
4 οἶος, 9, 12
4, 26 ὄργων,
18, 20 περι
εἰδῶς, 24, 12
λάχανον, 34,

das 1. und
die Kritik P
das 3. Buch
ten heranzu-
tinus 199 (p),
piro in Rom
bricht p. 599
ροελθόντων ἡ-
ch: τέλος σὺν
οφῶν γαληνοῦ.
piro für die
hen hat, hat
ik ausser Be-

